

EVIJÄRVEN KUNTA

Talousarvio 2025 ja Taloussuunnitelma 2025–2027

Kunnanhallitus 9.12.2024 § 172
Valtuusto 16.12.2024 § 36

SISÄLLYSLUETTELO:

1. Yleisperustelut	3
1.1. Yleinen taloustilanne	3
1.2. Kuntatalouden tila	4
1.3. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi kuntastrategia 2025	6
1.4. Evijärven väestö ja työllisyys	7
1.5. Talousarvionäkymät vuoteen 2025	8
1.6. Tasapainoinen ja kuntaa kehittävä talousarvio	10
2. Keskeiset tulo- ja menokohdat vuonna 2025	12
3. Talousarvion sitovuus	15
4. Käyttötalousosa	16
4.1. Kunnanhallitus	16
4.1.1. Yleishallinto	16
4.1.2. Muut palvelut	17
4.2. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkärihuolto	20
4.3. Lasten kotihoidontuki	21
4.4. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	21
4.4.1. Varhaiskasvatus	21
4.4.2. Esi- ja perusopetus	22
4.4.3. Lukio	23
4.4.4. Sivistystoimen muut vastualueet	23
4.5. Tekninen- ja ympäristölautakunta	28
5. Investointiosa	35
6. Tuloslaskelmaosa	36
7. Rahoitusosa	38
8. Henkilöstösuunnitelma	40
9. Konserniyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025	41

1. YLEISPERUSTELUT

1.1. Yleinen taloustilanne

Epävarmuus maailmantaloudessa on kasvanut viime kuukausina. Syynä tähän on ennen kaikkea ollut geopolitiittisten jännitteiden kiristyminen. Rahoitusmarkkinoiden levottomuus kesällä 2024 näyttäisi jääneen lyhytaikaiseksi, mutta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä voi hidastaa kasvua. Toisaalta hidastuva inflaatio ja laskevat korot kasvattavat reaalityuloja monessa taloudessa.

Kuitenkin tiedot vuoden alkupuoliskolta kertovat, että Suomen talous on alkanut kasvaa. Kun kasvu on käynnistynyt, on syytä olettaa, että kasvu myös jatkuu ja ripeytyy, kun epävarmuus hellittää ja matalasuhdanteen ote kuluttajista ja yrittäjistä kirpoaa. Noususuhdanteessa vuosina 2025–2026 kasvu on selvästi pidemmän aikavälin keskimääräistä vauhtia nopeampaa. Tämän jälkeen kasvu asettuu 1–1½ prosentin haarukkaan, pidemmällä aikavälillä noin 1 prosenttiin.

Vaikka Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu, vuositasolla BKT kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteen vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,2 prosenttia ja vuonna 2028 2,1 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 2 % suhteessa BKT:hen.

Euroalueen ja maailmantalouden elpyminen saattaa toteutua odotettua hitaammin. Eri-tyisesti miten Saksan ja Kiinan taloudet luovivat ulos pitkittyneistä ongelmistaan pitää yllä epävarmuutta. Suomessa rakentamisen lama voi olla pidempi ja työllisyyden kuoppa syvempi kuin mitä ennusteissa on oletettu. Jos näin käy, kulutus toipuu ennustettua hitaammin.

Jos talous kasvaa ennustettua heikommin, julkisen talouden alijäämät kasvavat ennustettua suuremmiksi. Sama tapahtuu, jos sopeutustoimien vaikutukset viivästyvät tai osoittautuvat arvioitua tai suunniteltua vähäisemmiksi. Korkojen nopeat liikkeet puolestaan haastavat erityisesti työeläkelaitosten omaisuustulojen ennustamista.

Lähde: VM:n Taloudellinen katsaus, syksy 2024 (VM:n julkaisu 2024:43)

1.2. Kuntatalouden tila

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 mrd. eurolla 1,75 mrd. euroon vuonna 2023. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Vaikka vuosikatteet ja tulokset ovat olleet vahvoja koko 2020-luvun, vasta vuonna 2023 toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi koko kuntataloudessa positiiviseksi. Tuloksen paranemisen taustalla olivat pääosin sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset erät. Sote-uudistuksen johdosta talouden volyyymien supistumisen lisäksi myös tulo- ja menorakenteissa tapahtui merkittäviä muutoksia. Sote-uudistus myös vaikeuttaa talouden tunnuslukujen muutosten vertailua aiempiin vuosiin.

Vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella käynnistetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyt kahdessa kunnassa.

Kertaluonteiset erät takasivat kuntatalouden hyvän tuloksen vuonna 2023

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 mrd. eurolla 1,75 mrd. euroon vuonna 2023. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Vaikka vuosikatteet ja tulokset ovat olleet vahvoja koko 2020-luvun, vasta vuonna 2023 toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi koko kuntataloudessa positiiviseksi. Tuloksen paranemisen taustalla olivat pääosin sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset erät. Sote-uudistuksen johdosta talouden volyyymien supistumisen lisäksi myös tulo- ja menorakenteissa tapahtui merkittäviä muutoksia. Sote-uudistus myös vaikeuttaa talouden tunnuslukujen muutosten vertailua aiempiin vuosiin.

Myös kuntakohtaisesti tarkasteluna vuoden 2023 tulokset olivat varsin vahvoja. Vahvimmat vuosikatteet ja tulokset olivat suurissa yli 100 000 asukkaan kunnissa, kun taas heikoin tilanne oli pienissä alle 2 000 asukkaan kunnissa. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä, 15, oli edellisvuosien tapaan alhainen.

Emokuntien talouden vahvistuminen pääosin sote-uudistuksen kertaluonteisten erien johdosta vahvisti myös kuntakonsernien taloutta. Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos vahvistui vajaalla 0,5 mrd. eurolla 2,1 mrd. euroon. Negatiivisten tilikauden tulosten määrä lähes puoliintui edellisvuodesta määrän ollessa 53, kun vuonna 2022 määrä oli 99 kuntakonsernia.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon.

Vuonna 2025 valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 mrd. euroa. Tästä summasta on noin 4,7 mrd. euroa laskennallisia valtionosuuksia, noin 0,5 mrd. euroa kuntien verotulomenetysten korvauksia ja loput 0,4 mrd. euroa muita valtionapuja. Laskennalliset valtionosuudet kasvavat edeltävään vuoteen nähden noin 970 milj. euroa ja valtionavustukset kunnille alenevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 milj. eurolla.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee lähivuosina

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardi euroa negatiiviseksi.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Hallituksen päätösten nettovaikutus on kokonaisuudessaan kuntataloutta hieman vahvistava, vaikka kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamisesta arvioituja säästöjä onkin maltillistettu aiemmin arvioidusta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä vuosina 2025–2028 noin 1,9–2,1 mrd. euroa negatiiviseksi.

Vuonna 2023 kuntatalouden lainakanta oli noin 19,9 mrd. euroa, ja painelaskelmassa se uhkaa nousta tarkastelujakson lopulla 28,0 mrd. euroon. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää palveluiden sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin.

Kuntien verotulot kasvavat ensi vuonna kohtalaisesti

Vuonna 2025 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024. Vuonna 2025 kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan noin 10,3 mrd. euroa ja kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,8 mrd. euroa. Kiinteistöveron tuotto olisi arvion mukaan noin 2,4 mrd. euroa vuonna 2025. Uuden kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan olevan noin 32 milj. euroa vuonna 2025. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus olisi noin 19 milj. euroa.

Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Yhteisöveron tuoton ennustamisen lähtökohtana on viimeisimmän valmistuneen verotuksen mukainen yhteisövero, jota muutetaan arvioidun tuloskehityksen mukaisesti. Tämän lisäksi ennusteissa otetaan huomioon veroperustemuutokset.

Kuntatalouden kehitysarvio

Vuosi 2023 oli kuntataloudessa poikkeuksellinen sote-uudistuksen vuoksi. Kuntatalouden (ml. Ahvenanmaa) tilikauden tulos oli varsin vahva, 1,7 mrd. euroa, mutta ilman sote-uudistuksen kertaluonteisia verorahoituseriä tulos olisi jäänyt lähelle nollaa. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta ylsi vajaat 400 milj. euroa positiiviseksi ja lainakanta laski 19,9 mrd. euroon, kun sote-kuntayhtymien lainoja siirtyi hyvinvointialueille noin 5 miljardia euroa.

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden

vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 mrd. eurolla 3,0 mrd. euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan vuonna 2024 yhteensä lähes 5 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 mrd. suuruinen verohäntä ja lisäksi suhdannetilanne hidastaa verotulojen kasvua. Kiinteistöverotulot sen sijaan kasvavat reippaasti, mitä selittää osaltaan hallituksen päätös nostaa maapohjien verotuksen alarajaa. Kuntien saamat valtionosuudet laskevat muun muassa sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,9 miljardiin euroon vuonna 2025. Toimintamenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämissuunnitelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2025 on 3,4 prosenttia ja vuosille 2026–2028 keskimäärin 3,1 prosenttia.

Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä aiheutuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös työllisyyden kehitys sekä varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2025, Syksy 2024, VM:n julkaisu – 2024:46

1.3. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi kuntastrategia 2025

Evijärvellä asioiden valmistelun, päätöksenteon ja toteuttamisen pohjana toimii kuntalain mukaisesti kuntastrategia. Hyvinvoiva ja elinvoimainen Evijärvi-kuntastrategia 2025 hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2016.

Kuntastrategian **vision** mukaan Itseään suurempi kunta - Evijärvi tarjoaa

- vireän, viihtyisän sekä turvallisen elinympäristön luonnon ja vesistöjen äärellä
- hyvää elämää tukevat palvelut
- aktiivisen ja yritteliään toimintaympäristön

Nämä yhdessä laadukkaan toiminnan ja tasapainoisen kuntatalouden kanssa mahdollistavat itsenäisen Evijärven kunnan vetovoimaisuuden, elinvoiman ja menestyksen tulevaisuudessa.

Kuntastrategian **missiossa** on määritelty, että Itsenäisenä Evijärvi voi parhaiten päättää mikä on kunnalle ja kuntalaisille parhaaksi – kunnan kokonaisuus hahmotetaan ja sitä edistetään yhteistoiminnan sekä harkitun päätöksenteon perustana. Evijärvi edistää kunnan elinvoimaa, terveyttä ja hyvinvointia sekä yrittämisen edellytyksiä. Itsenäisenä kuntaa kehitetään yhteistyössä haluttuun suuntaan - kunnan toimintoja ja palvelurakenteita uudistetaan nykyisillä ja uusilla toimintatavoilla. Kehittämistä toteutetaan joustavasti hallitun uusiutumisen ja yrittäjämäisyyden tukemana.

Evijärven kunnan **tulevaisuuden strategiset painopistealueet ja päämäärät** ovat:

- Talous: Vakaa ja tasapainoinen kuntatalous
- Palvelut: Ennakoivat, uudistuvat ja laadukkaat palvelut kustannustehokkaasti
- Elinkeinot ja elinvoima: Kilpailukykyinen ja vetovoimainen toimintaympäristö
- Asuminen ja hyvinvointi: Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Strategia ohjaa kunnan taloutta, toimintaa ja kehittämistä sekä asioiden valmistelua ja päätöksentekoa. Näiden kaikkien tulee pohjautua kuntastrategian linjauksiin, painopisteisiin ja tavoitteisiin. Kuntastrategia on ohjannut myös talousarvion laadintaa. Vuoteen 2025 ulottuvan kuntastrategian toteutumisen seuranta tehdään kuluvan valtuustokauden aikana. Nykyinen valtuusto valmistelee myös uuden strategian siirtymäkaudeksi valtuustokauden vaihtumisen yli.

1.4. Evijärven väestö ja työllisyys

Evijärven asukasluku 31.12.2023 oli 2 298. Ennakkoväkiluku joulukuussa 2024 oli 2 263. Kunnan väestöstä noin 15 % kuuluu ikäluokkaan 0-14 v., noin 8 % luokkaan 15–24 v., noin 20 % luokkaan 25–44 v., noin 26 % luokkaan 45–64 v. ja noin 31 % ikäluokkaan yli 65 v. Yli 65 vuotiaiden osuus väestöstä nousee hiljalleen.

Tilastokeskus julkaisi väestöennusteen 24.10.2024:

toteuma:	ennakko:	ennuste:					
2023	2024	2024	2025	2030	2035	2040	2045
2298	2263	2263	2229	2072	1951	1870	1819

Väestöennusteen mukaan Evijärven väkiluku laskee tulevina vuosina. Samoin ennuste väkiluvun laskusta on vastaava lähialueella kokonaisuudessaan ja suuressa osassa kuntia. Kasvu Suomessa keskittyy suurimmille kaupunkiseuduille. Evijärvellä väestö vanhenee ja vähenee hiljalleen. Palvelut tulee mitoittaa kunnan muuttuvan väestömäärän ja –rakenteen mukaan. Kunnan on kuitenkin tehtävä jatkuvasti työtä sen eteen, että väestön kehitys saataisiin positiivisemmalle uralle. Myös tämän tulee näkyä kunnan palveluissa ja yleisesti tehtävissä päätöksissä kokonaisuudessaan.

Etelä-Pohjanmaalla on pitkät ja vahvat perinteet yrittäjyyteen. Evijärvelläkin pohjalainen yrittäjyys on voimissaan. Kunnassa on paljon yrittäjiä ja yrityksiä suhteessa kunnan väkilukuun. Meillä on erityisen vahvaa pienyrittäjyyttä. Evijärvellä on noin 270 rekisteröitynyttä yritystä. Yrittäjyydellä ja elinkeinoilla on iso merkitys kunnille ja koko Suomelle.

Yrittäjyys luo merkittävästi positiivisia seurannaisvaikutuksia kuntaan. Yrittäjyys luo työtä ja toimeentuloa yrittäjälle sekä työpaikkoja, palveluita ja veroeuroja kuntaan. Merkittävin yksityinen työllistäjä ja yhteisöverojen maksaja on Ateno Oy. Maatalous ja alkutuotanto ovat tärkeitä toimialoja. Erityisesti turkistarhaukselle kuluneet vuodet ovat olleet haastavia. Aktiivisesti toimivien tarhojen määrä onkin Evijärvellä vähentynyt viime vuosina.

Työllisyys on Evijärvellä erinomaisella tasolla. Evijärven työttömyysaste on maakunnan paras. Etelä-Pohjanmaalla on mannersuomen toiseksi alhaisin työttömyysaste Pohjanmaan jälkeen. Evijärven tilanne on käytännössä pysynyt varsin hyvänä usean vuoden. Lokakuun 2024 lopun työttömyysaste on erittäin matala 3,2 % (10/2023 3,6 % ja 10/2022 3,0 %). Myös Suomen tasolla Evijärven työttömyysaste on erittäin hyvää tasoa. Vahva yrittäjyys ja hyvä työllisyys luovat jatkossakin edellytykset suotuisalle kuntataloudelle sekä elinvoimalle ja hyvinvoinnille.

1.5. Talousarvionäkymät vuoteen 2025

Yleinen ja kuntien taloustilanne sekä toimintaympäristö huomioiden Evijärven kunnan taloustilanne on kohtuullinen. Vuosien 2018–2020 alijäämäisten tilinpäätösten jälkeen vuodesta 2024 tulee neljäs perättäinen ylijäämäinen vuosi.

Kuluvan vuoden 2024 talousarvio on 182 120 euroa ylijäämäinen. Elokuun lopussa talousarvio oli toteutunut hieman arvioitua paremmin. Menoja oli kertynyt lähes talousarvion mukaisesti (65,1 %) ja toimintatuottoja (ei verot / valtionosuudet) oli kertynyt hieman yli arvioidun (67,9 %). Verotuloja oli kertynyt lähes budjetoidusti (66,1 %) kuten myös valtionosuuksia (66,0 %). Elokuun lopun tilanteesta tehdyn arvion mukaan tilinpäätöksestä 2024 muodostuu vähintään talousarvion mukainen, mutta todennäköisesti talousarviota hieman parempi; loppuvuoden toteumasta riippuen.

Kunnanhallituksen hyväksymässä tulevan vuoden talousarvion valmisteluohjeissa talousarvion laadintatavoitteiksi on asetettu:

- Tavoitteena on pitää Evijärven kunnan talous tasapainoisena koko suunnittelukauden ja saavuttaa ylijäämäinen tulos.
- Talousarvio 2025 valmistellaan realistiseksi ja mahdollisimman tasapainoiseksi.
- Toimintamenojen kasvu vuonna 2025 on pidettävä tarkalla talouden suunnittelulla mahdollisimman pienenä. Toimintamenoihin arvioidaan henkilöstömenojen kasvuksi 1 prosentti syyskuun 2024 tilanteeseen nähden. Lisäksi toimintamenoja arvioidaessa on huomioitava hintojen noususta johtuva menojen välttämätön kasvu, jotta talousarviosta saadaan realistinen.

Vuosi 2025 on talousarviossa tasapainossa ja varovaisen ylijäämäinen. Tulot ovat menoja suuremmat. Valmistellussa vuoden 2025 talousarviossa vuosikate on 886 200 €. Poistojen ja arvonalentumisten (851 400 €) jälkeen tilikauden tulos on 34 800 €. Suuri investointipanostus on kasvattanut ja kasvattaa edelleen poistoja ja vaikuttaa merkittävästi lainamäärään taloussuunnittelujaksolla. Talousarviovuodelle poistot kasvavat noin 23 t€ vuodesta 2024. Vuoden 2025 alussa pitkäaikaista talousarviolainaa kunnalla on 3,750 M€, lyhytaikaista kassalainaa on kunnalla noin 3 M€. Lainaa yhteensä on 6,750

M€. Lainamäärän kasvaessa sekä korkojen noustua ja jäädessä aiempaa korkeammalle tasolle on lainamäärään ja poistojen kehitykseen syytä kiinnittää erityistä huomiota tuleva vuosina.

Tulot kertyvät verotulo- ja valtionosuuksista, sijoitustuotoista ja toimintatuotoista. Tuloja kertyy yhteensä 11,329 M€. Taloussuunnitelmaan tuloja vuodelle 2025 oli arvioitu 11,217 M€. Tuloja kertyy ennusteiden mukaan vuonna 2025 noin 287 t€ kuluvaa vuotta enemmän, noin 112 t€ taloussuunnitelmaa enemmän. Valtionosuudet laskevat 104 t€ (-2,9 %) vuoden 2024 talousarviosta. Verotulojen kasvu on kokonaisuutena 159 t€ (+3,1 %).

Myös menot kasvavat kuluvasta vuodesta. Toimintamenot ovat yhteensä 10 186 400 €, jossa on kasvua vuoden 2024 talousarviosta noin 434 t€ (4,5 %). Ostopalveluiden osuus kokonaismenoista on noin 28,5 % (TA 2024 13,3 %) ja kunnan oman toiminnan osuus kokonaismenoista on noin 71,5 % (TA 2024 86,7 %). Menoista henkilöstökuluihin on arvioitu palkkojen nousua mahdollisten sopimuskorotusten myötä. Siitä huolimatta henkilöstökulujen arvioidaan pysyvän suunnilleen samalla tasolla (- 37 t€).

Taloussuunnitelmaan 2025 verraten kirjatut tulot kasvavat noin talousarviossa 112 t€ ja menot kasvavat noin 70 t€. Evijärven kunnan talousarvio 2025 on noin 35 t€ ylijäämäinen, mikä on hyvä perusta tasapainoiselle kuntataloudelle. Suunnitelmavuosille talous näyttää kuitenkin tiukkenevan edelleen.

Kertyneet ylijäämät ovat kunnan talouden perusta. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kunnan taseessa on ylijäämää noin 5,032 M€. Vuoden 2024 tilinpäätöksestä on tulossa ylijäämäinen neljästä vuotta peräkkäin aiempien kolmen peräkkäisen alijäämäisen vuoden jälkeen. Alijäämäiset vuodet söivät kunnan kertynyttä ylijäämää, joten kunnan talouden tasapainon kannalta on hyvä, että myös tulevan vuoden realistinen talousarvio on saatu ylijäämäiseksi. Suunnitelmavuosien osalta tilanne näyttää talousarviovuotta haastavammalta. Toisaalta haastetta tuo isot investoinnit ja sitä myöten kasvavat lainanhoitokulut ja toisaalta myös kasvavat poistot. Suunnitelmavuosia haastaa myös yleisesti talouden hankala ennakoitavuus ja esimerkiksi valtionosuusuudistuksen lykkääntyminen. Talouden pitäminen suunnitelmavuosina ja pitkällä tähtäimellä tasapainoisena vaatii hyvin tarkkaa suunnittelua jatkossa.

Taloussuunnitelman verotulot on arvioitu Kuntaliiton veroennusteen mukaisesti ja valtionosuudet kuntatalousohjelman painelaskelmakehikon mukaisesti. Tällä hetkellä näyttää siltä, että suunnitelmakauden vuodet 2026 ja 2027 vaativat työtä jotta ne saadaan tasapainoiksi. Haasteet kuntataloudessa näyttävät lisääntyvän edelleen ja talous tiukkenee selvästi aiempiin vuosiin verrattuna. Myös suunnitelmavuosien ennakointi pysyy haastavana. Talousarviovuonna sekä suunnitelmavuosina tulee joka tapauksessa toimia niin, että talouden tasapaino vuosina 2026 ja 2027 sekä tulevaisuudessa käytännössä varmistetaan.

Investoinneilla Evijärvi rakentaa vahvasti tulevaisuutta. Evijärvi investoi merkittävästi tulevina vuosina keskeisiin kohteisiin. Koko suunnittelukauden investoinnit ovat yhteensä noin 12,4 M€. Investoinneilla luodaan kuntaan elinvoimaa ja hyvinvointia sekä vähennetään kertynyttä korjausvelkaa. Vuoden 2025 investointimenot ovat yhteensä 1,227 M€, joista suurimmat investoinnit ovat tieinfraan liittyviä, sekä koulurakennuksen suunnittelu, jonka rakentaminen suunnitteluvuosina on kunnan lähihistorian merkittävin investointi. Lisäksi vuoden 2025 investointiohjelma koostuu monesta alle 100 t€ investoinnista.

1.6. Tasapainoinen ja kuntaa kehittävä talousarvio

Vuoden 2025 talousarviolla jatketaan viime vuosien tapaan kuntastrategian mukaisella aktiivisen toiminnan ja kehittämisen polulla. Kunnassa on saatu aikaan paljon positiivista. Evijärvellä jatketaan työtä asukasluvun arvioita positiivisemmän kehityksen, elinvoiman ja hyvinvoinnin eteen. Strategian painotukset, tavoitteet ja toimenpiteet antavat hyvän pohjan tälle työlle sekä tulevaisuuden rakentamiselle.

Talousarviolla luodaan edellytyksiä hyvälle toiminnalle ja kehittämiselle sekä kuntatalouden tasapainolle. Evijärven talous on kohtuullisen hyvin tasapainossa. Tulevina vuosina on kiinnitettävä kuitenkin erityistä huomiota velkamäärään, että hyvien investointien myötä kasvussa oleva velkamäärä saadaan tulevien isojen investointivuosien jälkeen takaisin lasku-uralle. Tehtävä on haasteellinen, koska samalla on pidettävä huoli kunnan vetovoimasta ja elinvoimaisuudesta pitkällä aikavälillä, mikä edelleen vaatii varmasti uusia kauaskantoisia tarpeellisia investointipäätöksiä. Kaikessa toiminnassa, myös investoinneissa, on olennaista arvioida tarkkaan niiden tarpeellisuus nyt ja tulevaisuudessa ja mitoitaa ne oikein.

Evijärven taloustilanne mahdollistaa toiminnan ja palveluiden kehittämisen omaehtoisesti. Kunnan elinvoiman ja toiminnan kehittämiseksi talousarvioon on varattu rahaa myös kuntastrategian toteutukseen. Tällä rahalla toteutetaan mm. toimenpideohjelman toimenpiteitä. Yhtenä toimenpiteenä on kylien kehittämisraha, jolla kehitetään koko kuntaa ja kaikkia kyliä. Kylien kehittämisrahan lisäksi myös nuorisovaltuustolle varattua määrärahaa on tarkoitus käyttää osallistavan budjetoinnin tapaan. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä yhdistysten ja järjestöjen kanssa, mikä tuottaa merkittävästi lisäarvoa kuntalaisten hyvinvointiin ja lisää myös koko kunnan elinvoimaa.

Talousarviossa on huomioitu myös TE-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Evijärvi on mukana TE palvelut järjestävässä Kymppi-alueen kuntayhtymässä, jonka toiminnan organisoinnissa kunta on osaltaan ollut aktiivisesti mukana. Kuntayhtymä Kymppiin käyttöön on myös varattu yksi työhuone kunnantalolta asiakaspalvelupisteeksi sekä työskentelytilaksi kuntayhtymän työntekijöille. Vuoden 2024 alusta lähtien kunta on ollut osakkaana Järvipohjanmaan yrityspalvelu Oy:ssä. JPYP:n palveluilla taataan nyt yrityksille ammattitaitoinen ja aktiivinen tuki kaikissa yrittäjyyden vaiheissa sekä mahdollistetaan täysipainoinen osallistuminen alueen yhteishankkeisiin. Kunta on aktiivisesti mukana JPYP:n toiminnassa ja varmistaa näin osaltaan palveluluopauksen toteutumisen evijärveläisille yrittäjille. Kunta on myös mukana Kraatterijärven geoparkissa, jolle UNESCO:n statuksen saamisen myötä avautuu mahdollisuudet kehittää aluetta yhtenäisesti tiiviinä alueena. Geoparkin toiminnanjohtaja on aloittanut työnsä vuoden 2024 lopulla. Geoparkin toimintaan on budjetoitu kunnan osuus ja lisäksi kunnan alueella olevien kohteiden kehittämiseen on varattu rahaa myös investointteina.

Kunta tuottaa tärkeitä ja laadukkaita palveluita. Panostus elinvoimaan ja toimintaan sekä kuntalaisten hyvinvointiin näkyy selkeinä panostuksina talousarviossa. Kunnassa toimitaan noin 90 hengen pienellä henkilöstöllä. Koko henkilöstö tekee oman tärkeän osansa kunnan toiminnoista ja palveluista työtehtäviensä mukaisesti. Viime vuosina kunnan henkilöstössä on tapahtunut eläköitymisiä keskeisiltä paikoilta, joten rekrytointeihin on panostettu ja lisäksi henkilöstöä on vahvistettu täsmärekrutoinneilla.

Evijärvellä kunta tekee hyvää ja tiivistä yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Aktiivinen yhteistyö sekä kumppanuudet luovat hyvän pohjan koko kunnan menestykselle.

Evijärven vahva yhteisöllisyys, osallisuus ja yritteliäisyys tuovat hyvinvointia ja elinvoimaa kaikille. Kaikki yhteistyökumppanit ja palveluiden tuottajat tuovat oman merkittävän panoksensa ja tekevät tärkeää työtä koko Evijärven hyväksi.

Evijärvellä on hyvät edellytykset menestyä nyt ja tulevaisuudessa. Meillä tehdään aktiivisesti töitä elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin eteen hyvässä yhteistyössä kaikkien toimijoiden kesken ja samalla muistetaan pitkän aikavälin tiivis taloudenpito.

Vuoden 2025 kunnalliseen elämään oman säännöllisesti toistuvan lisämausteensa tuo kevään kuntavaalit. Nyt hyväksyttävä talousarvio 2025 on tämän valtuuston viimeinen talousarvio.

Mikko Huhtala
kunnanjohtaja

2. KESKEISET TULO- JA MENOKOHDAT VUONNA 2025

Kunnan menot koostuvat valtaosin toimintakuluista. Toimintakulut ovat yhteensä 10.186 M€ (TA 2024 9,752 M€), jossa on kasvua vuoden 2024 talousarviosta noin 4,6 %. Seuraavien sivujen taulukoista näkyy toimintakulujen jakaumaa omien palveluiden ja ostopalveluiden kesken, toimialoittain sekä menolajeittain.

Kunnan omista toiminnoista suurin toimiala on sivistystoimi, jonka toimintakulut ovat 6.402 M€ (+3,1 %). Tekninen toimi sisältää yhdyskuntapalvelut sekä vesihuoltolaitoksen. Yhdyskuntapalveluissa toimintakulut ovat 1.649 M€ (+13,2 %). Vesihuoltolaitoksen toimintakulut ovat 0,422 M€ (-18,1 %). Yleishallinnon toimintakulut ovat yhteensä 1.473 M€ (+8,5 %). Toimialojen kustannusten kasvua selittää inflaation vaikutukset sekä työvoimapaalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle.

Tulopuoli koostuu pääosin toimintatuotoista, verotuloista, valtionosuuksista ja rahoitustuotoista. Vuonna 2025 toimintatuottoja arvioidaan saatavan 2.363 M€. Toimintatuotot kasvavat 92 t€ (+4,1 %) vuoden 2025 talousarviosta. Toteuma tilinpäätöksessä vuonna 2023 oli 2 592 M€.

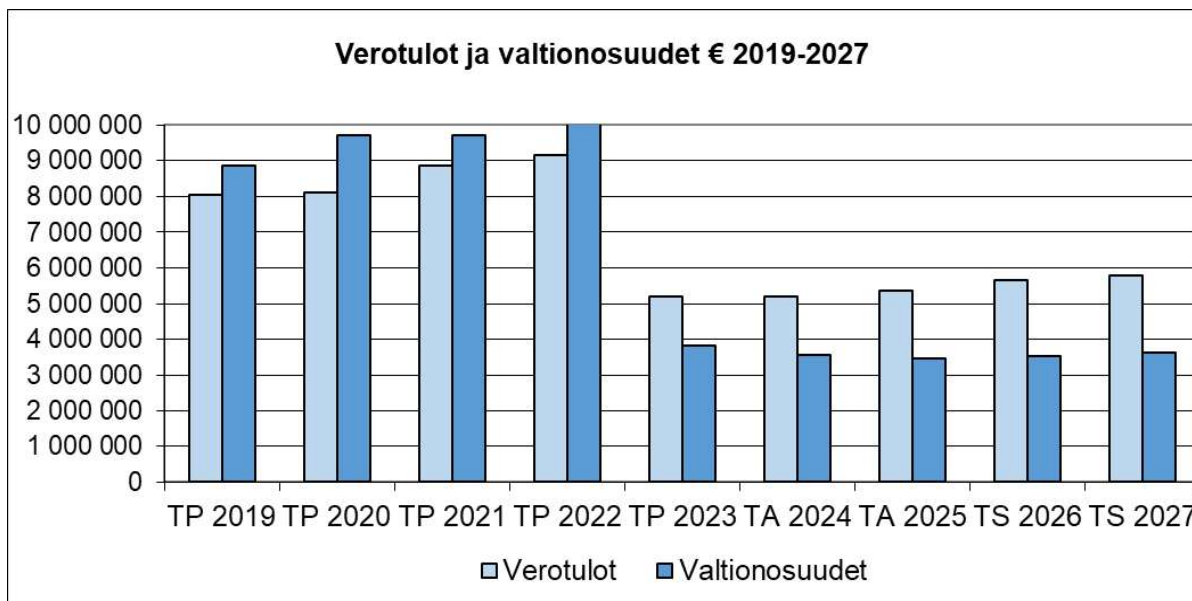
Kunnan tuloveroprosentti on 9,8 % ja yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,00 %. Muutoin verotussarja menee seuraavasti: vakinainen asunto 0,65 %, muu asuinrakennus 1,15 %, voimalaitokset 3,10 %, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja maapohja 1,30 %.

Evijärven kunnan verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennusteen mukaisesti. Tuorein Kuntaliiton marraskuun verotuloennuste arvioi Evijärvellä kertyvän vuonna 2025 verotuloja 5,375 M€. Kuluvan vuoden arvioitu verokertymä on 5,198 M€, verotulot kasvavat tästä vuodesta 159 t€ (+3,1 %). Vuodentakaiseen taloussuunnitelmaan on vuodelle 2025 kirjattu verotuloja 5,361 M€, siihen nähden vuoden 2025 verotulot kasvavat 14 t€.

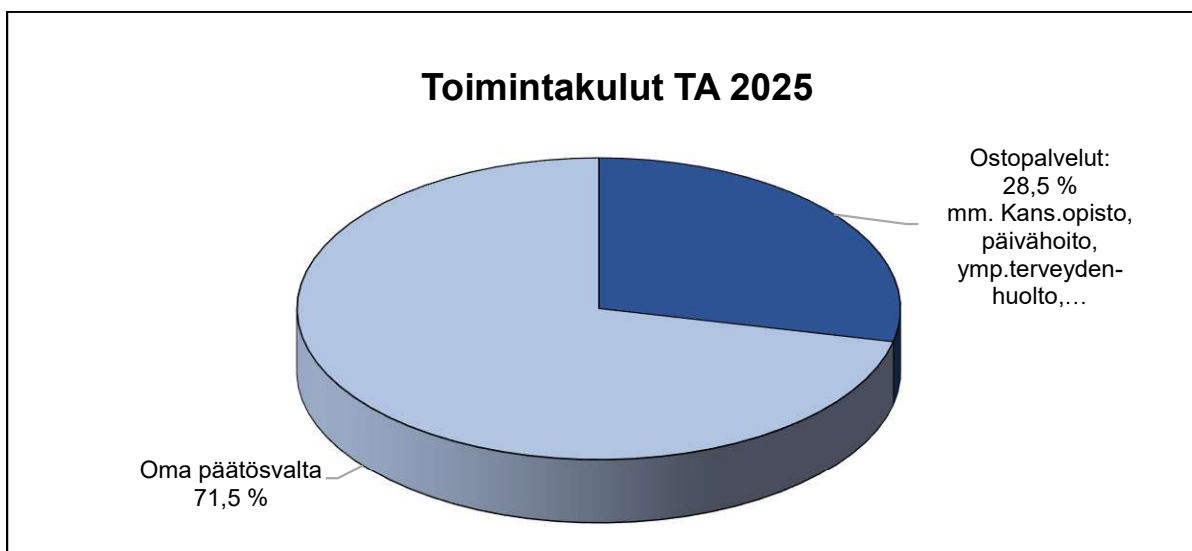
Kuntaliiton valtionosuusennuste vuodelle 2025 arvioi Evijärven valtionosuudeksi 3,470 M€. Vuoden 2024 talousarvion taloussuunnitelmavuodelle 2025 valtionosuuksia on arvioitu 3,540 M€. Valtionosuuksia kertyy ennusteen mukaan noin 70 t€ taloussuunnitelmaa vähemmän. Valtionosuudet tippuvat noin 104 t€ (-2,9 %) vuodesta 2024. Talousarviossa 2025 verotulot ovat noin 1,9 M€ valtionosuuksia suuremmat.

Kunnan omaisuus on sijoitettu kunnan sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti hajautevasti kahdelle salkunhoitajalle. Vuonna 2021 tapahtuneen Aktian ja Taalerin fuusion seurauksena molemmat salkut ovat saman varainhoitotalon alla, mutta salkut ovat kokonaan eri salkunhoitajien vastuulla. Salkut toimivat itsenäisesti toisistaan täysin erillään omien sijoitusstrategioiden pohjalta. Rahoitustuottoja / -kuluja on talousarvioon kirjattu vuodelle 2025 yhteensä noin -117 t€. Tämä koostuu koroista ja muista rahoitustuotoista /-kuluista.

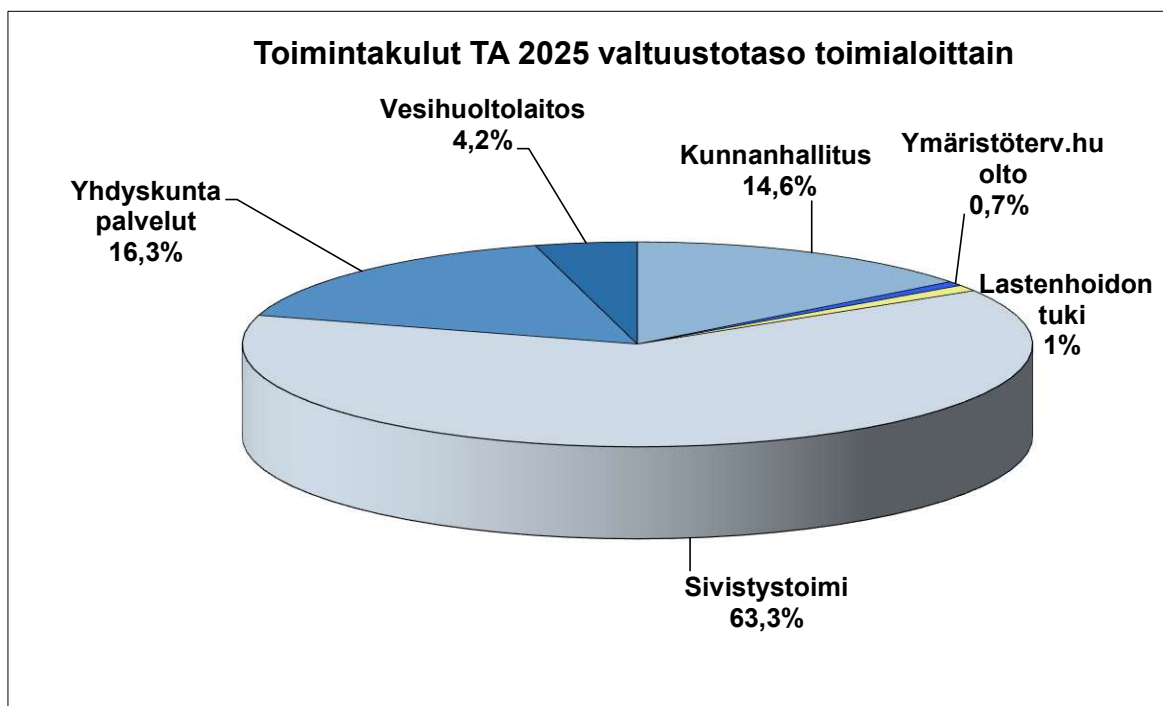
Kunta saa 2025 talousarvion mukaan tuloja yhteensä 11,329 M€. Talousarviossa 2024 tuloja on kirjattu 11,157 M€ (+172 t€).

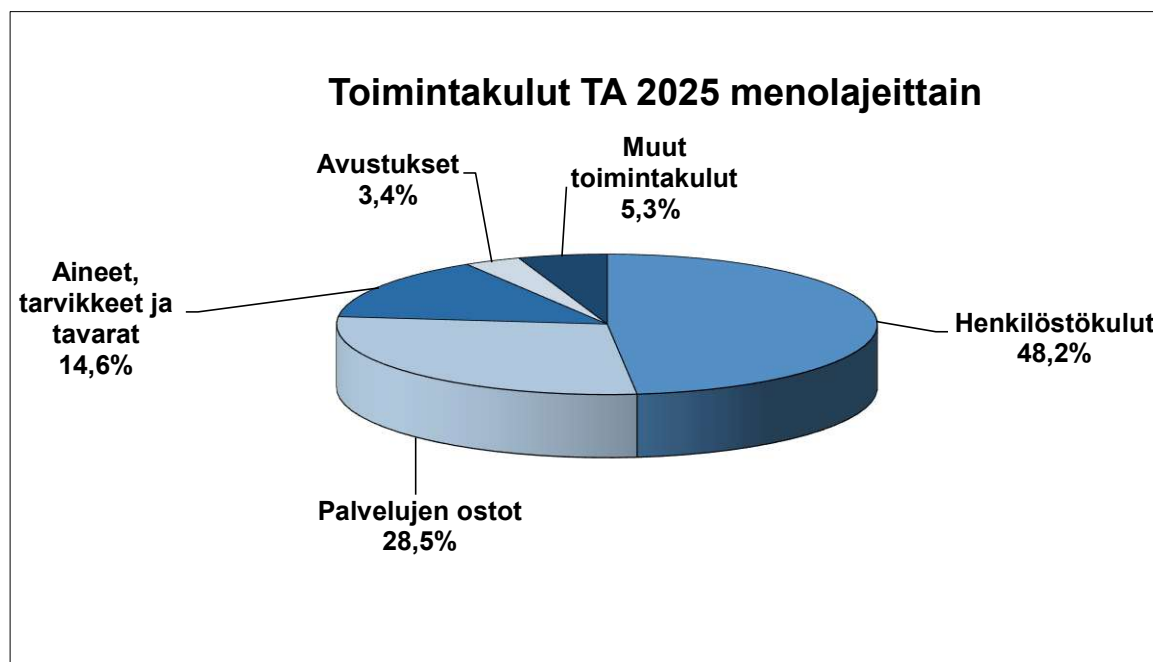
Kuva 1. Kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kertymä

Kuva 2. Toimintakulut, kunnan omassa päätösvallassa olevat ja ostopalvelut vuonna 2025

Kuva 3. Toimintakulut toimialoittain talousarvio 2025

Kuva 4. Toimintakulut menolajeittain talousarvio 2025

Talousarvio osat yhteensä

Käyttötalous*	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-20 240 604	-9 927 695	-10 145 900	-10 442 300	-10 651 146	-10 864 169
Tulot	21 445 755	12 057 961	11 156 820	11 328 500	11 555 070	11 786 171
Netto	1 205 151	2 130 266	1 010 920	886 200	903 924	922 002
Investoinnit						
Menot	-1 283 379	-1 279 539	-535 000	-1 227 000	-6 005 000	-5 205 000
Tulot	198 092	8 759			0	0
Netto	-1 085 287	-1 270 780	-535 000	-1 227 000	-6 005 000	-5 205 000
Rahoitusosa**						
Menot	450 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	7 375	-700 000	0	700 000	6 000 000	5 000 000
Netto	457 375	-1 200 000	-500 000	200 000	5 500 000	4 500 000
Menot yhteensä	-21 073 983	-11 707 234	-11 180 900	-12 169 300	-17 156 146	-16 569 169
Muutos %	-3,71	-44,45	-46,94	3,95	46,54	-3,42
Tulot yhteensä	21 651 222	11 366 720	11 156 820	12 028 500	17 555 070	16 786 171
Muutos %	2,29	-47,50	-48,47	5,82	54,44	-4,58
Netto	577 239	-340 514	-24 080	-140 800	398 924	217 002

* Käyttötalouden menot sisältävät toimintakulut ja rahoituskulut, tulot sisältävät toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot.

** Rahoitusosa sisältää antolainojen lisäykset ja vähennykset, sekä pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen.

3. TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Käyttötalouden osalta menomäärärahat ovat sitovia nettomääräisinä

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla,
- lautakuntaan nähden vastuualuetasolla ja vastuualueiden välillä.

Muiden määrärahojen kuin palkkojen, palkkioiden ja henkilöstösivukulujen siirrosta tilitasolla päättää toimialajohtaja.

Investointiosa on valtuustoon nähden loppusumman osalta ja hallituksen nähden osaluueittain sitova.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Mahdollisuuksien mukaan ylitykselle on esitettävä kate.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmansa valtuuston myöntämien määrärahojen mukaisesti.

Talousarvioon varattujen määrärahojen käytöstä päättää kukin viranhaltija hallintosäännössä annetun päätösvallan mukaisesti.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuustotason euromääräiset taulukot on merkitty paksunnettuna. Muut taulukot ovat informaatiotietoa. Laskettaessa tunnuslukuja €/asukas, asukaslukuna on käytetty vuoden väestömääriä 31.12. tilanteen mukaisesti.

Asukasluku	2022	2023	2024 (ennuste)	2025 (ennuste)	2026 (ennuste)	2027 (ennuste)
Yhteensä	2346	2298	2263	2229	2198	2165
0-24 vuotiaat	559	528	527	517	504	490
25-64 vuotiaat	1085	1054	1031	1005	988	968
65 -> vuotiaat	702	710	705	707	706	707

4.1. Kunnanhallitus

4.1.1. Yleishallinto

Yleishallinnon tehtävänä on luoda edellytykset luottamushenkilöhallinnon toimivuudelle, kunnan palvelujen järjestämiselle, hyvälle henkilöstöhallinnolle ja talouden hoidolle.

Yleishallinto sisältää vaalit, tilintarkastuksen, valtuuston, kunnanhallituksen, keskushallinnon, henkilöstöhallinnon, muun yleishallinnon.

Yleishallinnon alle on varattu määräraha kuntastrategian toteutukseen 55 000 € sisältäen Kylien kehittämisen määrärahan 30 000 €. Kylien kehittämisen tavoitteena on vireyttää sekä aktivoida kyliä ja kuntalaisia sekä kehittää koko kuntaa ja kaikkia kyliä. Kylien kehittämisen toimii osallistavan budjetoinnin tapaan, toimijoilta tulee ehdotuksia ja kunta päättää toteutettavista asioista varatun määrärahan puitteissa.

Luottamushenkilöhallinnon tavoitteena on talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella edelleen talouden tasapainon varmistaminen oman toiminnan kautta, sekä palveluja tuottavien kuntayhtymien ja yhdistysten kanssa. Talouden tasapainon varmistamisen ohella tulee muistaa kunnan kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet. Talouden tasapainossa tulee jatkuvana toimintana huomioida menokuri: menojen vähentäminen ja menokasvun hillitseminen, sekä tulojen lisääminen.

YLEISHALLINTO	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-829 553	-1 045 082	-1 110 600	-1 132 000	-1 154 000
Toimintatuotot	155 456	28 000	69 000	70 000	71 000
Toimintakate	-674 097	-1 017 082	-1 041 600	-1 062 000	-1 083 000
Toimintakate € / asukas	-293 €	-443 €	-467 €	-483 €	-500 €

Sisäiset erät	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-49 477	-50 290	-49 900	-52 000	-52 000
Toimintatuotot	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Toimintakate	-38 977	-40 790	-40 400	-42 500	-42 500
Poistot	-4 030	-2 200	-2 200	-3 000	-3 500

4.1.2. Muut palvelut

Muut palvelut sisältävät Evijärven kunnan elinkeinopalvelut, joilla kunta pyrkii kuntastrategian mukaisesti vahvistamaan ja monipuolistamaan Evijärven elinkeinorakennetta sekä kehittämään nykyisiä ja uusia elinkeinoja sekä edistämään työllisyyttä ja yritteliäisyyttä.

Kuntastrategian mukaiset päätavoitteet elinkeinojen ja elinvoiman osalta ovat: liike-elämän ja kunnan yhteistyötä sekä vuoropuhelua ylläpidetään aktiivisesti, kunta luo edellytyksiä yrittäjyydelle ja kannustaa yrittäjiä menestykseen ja että maapolitiikka, kaavoitus, maankäytön suunnittelu, tilaratkaisut, hankintatoimi sekä yrittäjäystävällinen päätöksenteko tukevat elinkeinojen ja elinvoiman kehittämistä.

Näiden päätavoitteiden toteuttamiseksi Evijärven kunta toimii tiiviissä yhteistyössä yrittäjien, järjestöjen ja lähikuntien kanssa. Erityisen hyvää ja tiivistä yhteistyötä kunta tekee Evijärven yrittäjien kanssa. Kunnalla ja yrittäjillä on vuosittain monia yhteisiä tapaamisia ja tilaisuuksia, mm. yrittäjien ja kunnan aamukahvit. Kesällä järjestetään myös Evijärvi – viikko yhteistyössä evijärveläisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Kuntaa kehitetään aktiivisesti mm. Aisaparin kautta haettavilla omilla hankkeilla ja erilaisilla yhteishankkeilla.

Elinkeinoelämän kehittämisen tavoitteena on saada Evijärvelle uusia yrittäjiä sekä tukea jo olemassa olevien yritysten kasvua ja kehitystä. Panostuksena elinkeinojen kehittämiseen kunta on osakkaana Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä. JPYP:n tehtävänä on tukea ja edistää toimialueensa yritysten ja osakaskuntien elinkeinoelämän kehittymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa. Yhtiö hankkii ja tarjoaa yritysten kehittämistarpeisiin parhaan asiantuntemuksen ja osaamisen laajan yhteistyöverkostonsa avulla. Evijärvi on myös Yrityskummien sekä Viexpon jäsenkunta. Näistä aloittavat ja jo toimivat yritykset saavat yritysneuvontaa toimintansa tueksi.

TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen ja työvoimapalveluista muodostuu kunnille uusi valtiosuustehtävä. Järjestämisvastuun myötä kunnille siirtyy pääosa nykyisin TE-toimiston vastuulla olevista henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista. Kunnille siirtyy ELY-keskuksista myös TE-palvelujen hankinnat.

Itäisellä Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevat kymmenen kuntaa, Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri muodostavat yhteisen Kymppin työllisyysalueen. Organisoitumismuotona on tarkoitusta varten perustettu Kuntayhtymä Kymppi, mikä toimii 1.1.2025 alkaen työvoimaviranomaisena alueellaan. Talousarviossa kunta on varannut kuntayhtymän rahoitukseen sen perussopimuksessa määritellyn mukaisen rahoitusosuuden.

Evijärven kunnan maahanmuuttopalveluita kehitetään tiiviissä yhteistyössä monialaisen Järvisuudun maahanmuuttotyöryhmän kanssa. Kunta vastaa kotoutumislain 45 §:n mukaisesti maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus korvaa kunnalle valtion talousarvion rajoissa kotoutumislaisissa tarkoitettujen palveluiden järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia. Korvausten maksamisen edellytyksenä on sopimuksen lisäksi

voimassa oleva kotoutumislain 13 §:ssä tarkoitettu kotoutumishjelma ja voimassa oleva sopimus kuntaan ohjaamisesta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Vuodelle 2025 on tehty seuraavat määrärahavaraukset elinkeinopalveluiden alaisiin projekteihin ja hankkeisiin:

Leader Aisapari	Aisapari	2021-2028	5,25€ / asukas, 12 731,25€/ vuosi 2021-2028
PK-Yritysten maakunnallinen omistajanvaihdospalvelu	Etelä-Pohjanmaan yrittäjät	2024-2026	jyvitetyllä rahoitusosuudella 868€ / vuosi
EPANET korkeakouluverkoston koordinoinnin jatkorahoitus	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	2025-2027	3 259 euroa /vuosi ajalle 2025-2027.
Ruokaketjun kestävä uudistuksen tutkimusjohtaja	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.8.2020-31.7.2025	200€/vuosi, yhteensä 1000€
VETO+ VAIKUTTAVAA ELINTAPA-OHJAUSTA JA TYÖVALMENNUSTA	Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry	2023-2026	2023 308€ 2024 738€ 2025 738€ 2026 430€
Osallistuminen kalatalouden toimintaryhmään / kuntaraha	Kantri ry /Leader Aisapari	Ohjelmakausi 2021 - 2027	443 €
Uuden teknologian mahdollisuudet	Alavuden kehitys Oy	1.3.2023-28.2.2025	3298,56 yhteensä
Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.1.2022 - 31.12.2026	430 €/vuosi
Elintarvikekehityksen EPANET-professuuri	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.8.2023-31.7.2028	360€/vuosi
Pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminnan kehittäminen	Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	1.1.2023-31.12.2027	280€/vuosi, yhteensä 1400€
Metsätalous ja tuulivoima -hanke	Suomen Metsäkeskus	1.11.2023-2026	1 000 €
Suomen kestävä kasvun ohjelma	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	2023-2025	0 €
Järviseu tu vetää ja pitää	Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	2024-2026	8 616 €
Ähtävänjoen kalat ja helmet	Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry	2024-2026	1000€/vuosi yhteensä 3000€
Tarhausalan tuki- ja kehittämishanke	Suomen Yrittäjäopisto	1.9.2024 - 31.12.2025	1 922,35 €

Lisäksi tähän kohtaan on varattu sitomaton määräraha elinkeinotoiminnan palveluihin/hankkeisiin 20 000 €.

Muut palvelut kohtaan on tehty määrärahavaraus mm. seuraavista jäsenmaksuista:

- Kraatterijärven toimijat ry 1 200 €
- Suomen Yrityskummit 450 €

- KT86/63 Aluekehitys ry 400 €
- Etelä-Pohjalaiset kylät ry 80 €
- Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari 820 €
- Viexpo Oy 1 000 €

Elinkeinotoimen alle on varattu nuorten kesätyöllistämistukeen 2 750 €. Kunta myöntää tukea evijärveläisille yrityksille paikkakunnan nuorten työllistämiseen enintään 200 euroa/nuori. Tukimuotona on lisäksi 4H -toiminnan ja Evijärven Yrittäjien kanssa yhdessä kehitetty yritysseteli, joka voidaan myöntää kriteerit täyttävälle 4H -yrityksille 150€/yritys.

Kraatterijärvi geopark UNESCO global geopark- kohteen hallinnoinnista on tehty palvelusopimus Geopark-alueen kuntien (Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli) ja Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n (JPYP) kesken. Sopimukseen perustuen on varattu 25 000€ osuus hallintoitiin ja 5000€ omarahoitusosuuksiin.

Kauhavan kaupunki on tuottanut maaseutuhallinnon palvelut vuodesta 2013 alkaen. Vuoden 2025 määräraha on 34 400 €. Muut palvelut sisältää myös toimistojen jaettavia kustannuksia.

MUUT PALVELUT	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-241 783	-340 490	-431 000	-439 000	-448 000
Toimintatuotot	678	300	300	500	500
Toimintakate	-241 105	-340 190	-430 700	-438 500	-447 500

Sisäiset erät	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	79 115	78 160	78 000	80 000	80 000
Toimintakate	79 115	78 160	78 000	80 000	80 000

Valtuustotason tavoitteet:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vakaan ja tasapainoisen kuntatalouden varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnitelmallisella ja kustannustehokkaalla toiminnalla varmistetaan tasapainoinen kuntatalous - Talouden vuosikellon mukainen toiminta, sekä kattava ja säännöllinen talousraportointi - Taloudellisesti kestävä investointiohjelma, jossa huomioidaan myös hankkeiden käyttökustannukset - Sähköinen laskujen käsittelyn (osto- ja myyntilaskut) kokonaisvaltainen hyödyntäminen - Asiahallintajärjestelmän käytön laajentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnittelukaudella tilikauden tulos ylijäämäinen - Talousraportoinnin toteutuminen - Investointien toteutumisen seuranta talousraportoinnin yhteydessä - Asiahallinnan ja sopimushallinnan käyttöönottoa jatketaan
Omistajapolitiikan ja konserniohjauksen tehostaminen ja varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan edustajat toimivat edustamissaan orgaaneissa aktiivisesti kunnan kokonaisuuden mukaisesti - Kunnan edustajat informoivat kuntaa konserniohjeen mukaisesti yhteisön toiminnasta sekä noudattavat mahdollisia erikseen annettavia ohjeita - Toiminnan mittareiden kehittäminen kaikilla toimialueilla ja kuntakonsernissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Vastuulliset edustajien valinnat sekä sujuva tiedon kulku - Selkeät ja halutun tavoitteen saavuttamista tukevat mittarit - Omistajapoliittisten ohjeiden sekä sijoitustoiminnan periaatteiden

	- Omistajapoliittisten ohjeiden ja Sijoitustoiminnan periaatteiden ajantasaisuuden varmistaminen	ajantasaisuus ja tarvittaessa päivittäminen
Laadukas asioiden valmistelu ja päätöksenteko	- Asioiden huolellinen valmistelu sekä laadukas ja oikeellinen päätöksenteko - Asianhallintaohjelmiston käytön laajentaminen päätöksenteon tueksi	- Valituselimityksissä kumoutuneiden päätösten määrä - Käyttöön otetun asianhallintaohjelmiston laajempi hyödyntäminen
Kuntastrategian toteuttaminen	- Kuntastrategian linjausten huomioiminen valmistelussa ja päätöksenteossa - Strategiaa toteuttaminen päätöksenteossa - Kuntastrategian toteutumisen seuranta ja uuden siirtymäkauden strategian valmistelu	- Strategian toteutuminen - Uuden strategian valmistuminen
Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset	- Osallistumismahdollisuuksia on tarjolla kaikenikäisille kuntalaisille - Kylien kehittämistä rahalla aktivoidaan koko kuntaa, kaikkia kyliä ja toimijoita - Kyläkummitoiminta	- Toimiva hallitus, valtuusto ja lautakunnat - Kunta mahdollistaa nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan - Kunnan ja kylien hankkeet

KUNNANHALLITUS	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-1 071 336	-1 385 572	-1 541 600	-1 571 000	-1 602 000
Toimintatuotot	156 134	28 300	69 300	70 500	71 500
Toimintakate	-915 202	-1 357 272	-1 472 300	-1 500 500	-1 530 500

Sisäiset erät	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-49 477	-50 290	-49 900	-52 000	-52 000
Toimintatuotot	88 615	87 660	87 500	89 500	89 500
Toimintakate	40 138	37 370	37 600	37 500	37 500
Poistot	-4 030	-2 200	-2 200	-3 000	-3 500

4.2. Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkärihuolto

Vuodesta 2023 lähtien osio sisältää ympäristöterveydenhuollon, jonka tuottaa Seinäjoen kaupunki.

TERVEYDENHUOLTO	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-64 696	-75 000	-72 000	-73 500	-75 000
Toimintatuotot					
Toimintakate	-64 696	-75 000	-72 000	-73 500	-75 000

4.3. Lasten kotihoidontuki

Vuodesta 2023 lähtien tämä osio sisältää lasten kotihoidontuen.

SOSIAALITOIMI	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-93 204	-108 000	-100 000	-102 000	-104 000
Toimintatuotot					
Toimintakate	-93 204	-108 000	-100 000	-102 000	-104 000

4.4. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus, esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, perusopetus, lukiokoulutus, musiikkitoiminta (konservatorio), ammatillinen ja aikuiskoulutus (kansalaisopisto), kirjasto, kulttuuri, museo, liikunta, nuorisotyö ja ehkäisevä päihdetyö.

Talousarvioehdotuksessa koko sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintakulut kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna 3,1 % (190 250 €), toimintatuotot laskevat 25,2 % (58 200 €) ja toimintakate 4,2 % (248 450 €).

Vuoden 2025 talousarvioehdotus laaditaan niin, että käyttötalouden tulot ja menot sekä investoinnit sopeutetaan mahdollisimman hyvin kunnan talousarviokehyksen mukaiselle tasolle. Talousarvio on silti laadittava realistiseksi. Talousarvioehdotus on laadittu vertaamalla toteumia toimintavuoden 2023 ja kuluvan toimintavuoden 2024 syyskuun loppuun toteutuneiden kulujen ja tuottojen mukaan. Kustannusten nousu johtuu myös aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannusnoususta, edellisenä vuonna voimaan tulleista yleispalkankorotuksista, koulukuljetussopimusten indeksikorotuksista ja valtionosuuksien kotikuntakorvausmenojen kasvusta ja tulojen laskusta.

Vuonna 2023 aloitettu työ, missä on tarkistettu ja muutettu kustannustenjakoa ja tilijakoa, vastaamaan todellisuutta mahdollisimman hyvin, jotta tilitykset ja raportoinnit tulostuvat oikein, vaikuttaa myös vuoden 2025 talousarvioehdotusnäkömään.

4.4.1. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen palvelut ostetaan edelleen Kauhavan kaupungilta. Päivähoito toteutetaan pääasiassa päiväkodissa ja vähäisemmässä määrin perhepäivähoidossa. Päiväkodin tilat, kalusto, materiaali ja tilojen osalta tarvittava henkilöstö ovat kunnan omaa toimintaa. Varhaiskasvatuksessa lapsen kehityksessä ja oppimisessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli. Muutoksella on edelleen taloudellisia vaikutuksia. Lapsella on tuen tarpeen edellyttäessä oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja erityisopetusta kaikilla tuen tasoilla. Päiväkotitoiminta tarjoaa myös vuorohoitoa. Päiväkodin kohdalla on varattu määräraha myös muualta ostettavien varhaiskasvatuspalveluiden kustannuksiin sekä vanhemman päiväkotirakennuksen leasingvuokra. Päiväkodin ateriat tehdään koulukeskuksen keittiössä.

Yhteensä varhaiskasvatuksen/päivähoidon kulut kasvavat 94 400 €.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Särkikylän ja Kirkonkylän kouluissa omana toimintana aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmissä. Särkikylän koulussa esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta aamuisin tarvitsevat lapset voivat osallistua aamuisin Kirkonkylän koulun aamutoimintaan. Varhaiskasvatuksesta peritään sosiaali- ja terveystieteiden asiakasmaksuista annetun lain mukaiset maksut. Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen kulut ovat talousarviossa omalla kustannuspaikallaan ja laskevat 14 000 €. Kulut ovat 24 100 € ja tuotot 2500 €.

VARHAISKASVATUS (perhepäivähoito ja päiväkotii)	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-1 092 844	- 986 100	- 1 080 500	- 1 102 100	- 1 124 200
Toimintatuotot	11 086	15 000	15 000	15 300	15 600
Toimintakate	-1 081 758	- 971 100	- 1 065 500	-1 086 800	-1 108 600

4.4.2. Esi- ja perusopetus

Perusopetuksen toimintakulut nousevat 75 200 €. Perusopetusta järjestetään kahdessa alakoulussa Särkikylän koulu ja Kirkonkylän koulu ja yhdessä yläkoulussa, Evijärven keskikoulussa, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan lukuvuodeksi päättämän tuntikehyyksen mukaisesti. Esiopetusta järjestetään koulun järjestämänä toimintana sekä Särkikylän että Kirkonkylän koululla.

Opetus annetaan Kirkonkylän koulussa pääsääntöisesti vuosiluokittain yhdessä tai kahdessa opetusryhmässä. Alkuopetuksessa toteutetaan tarpeen mukaan luokatonta alkuopetusta. Särkikylän koulussa opetus annetaan pääsääntöisesti yhdysluokkaopetuksena. Alakoulun oppilaita on Evijärven kunnassa lukuvuonna 2024-2025 yhteensä n. 178, johon sisältyvät esiopetuksen oppilaat.

Yläkoulussa lukuvuonna 2024-2025 oppilaita on yhteensä n. 100. Vuosiluokat jaetaan kahteen tai kolmeen ryhmään, vuosiluokkien koko on n. 27 – 38.

Ohjaajaresurssi tarkistetaan vuosittain.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään omana toimintana alakouluilla päivittäin klo 12.30/12.45–17.00. Kirkonkylän koululla on myös aamutoimintaa klo 6.00 alkaen. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen mukainen maksu, joka tarkistetaan vuosittain.

Perusopetuksen tuntikehys	2021-2022	tuntia/oppilas	2022-2023	tuntia/oppilas	2023-2024	tuntia/oppilas	2024-2025	tuntia/oppilas
Alakoulut	347	1,7	355	2	354	1,9	325,50	1,8
Keskikoulu	197	2,0	220	2,3	230	2,5	254	2,54

PERUSOPETUS	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-3 879 723	- 3 780 000	- 3 855 200	- 3 932 300	- 4 011 000
Toimintatuotot	186 913	125 400	81 200	82 800	84 500
Toimintakate	- 3 692 810	- 3 654 600	- 3 774 000	- 3 849 500	- 3 926 500

Oppilasmäärä	2023	2024, 1.elokuuta	2025	2026	2027
Kirkonkylä	138	143	135	119	118
Särkikylä	44	35	30	27	32
Keskikoulu	93	100	104	100	82
Yhteensä	275	278	268	246	232

4.4.3. Lukio

Lukion toimintakulut laskevat edelliseen vuoteen verrattuna 40 200 €. Menoissa on huomioitu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen saakka ja opiskelun maksuttomuus opiskelijalle. Kustannuksia opetuksenjärjestäjälle aiheutuu mm. oppikirjoista, materiaaleista, työaineista ja välineistä.

Lukion kurssit järjestetään siten, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa lukio kolmessa vuodessa. Osallistujamäärältään pieneksi jääviä kursseja toteutetaan osittain itsenäisesti opiskellen tai yhdessä Järviseudun ja Kauhavan lukioiden kanssa. Äidinkielen opetus ostetaan Lappajärven lukiolta. Opiskelijoita kannustetaan valitsemaan myös verkkokursseja. Tampereen yliopiston tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunnan tutkintovaatimusten mukaisia kemian perusopintoja on mahdollisuus valita edelleen. Kansainvälisyys ilmiönä on olennainen osa lukion opetussuunnitelmaa ja se huomioidaan kurssisisällöissä.

Lukiomme on mukana Lakeuden lukioiden oppimisen tuen kehittäminen- hankkeessa, jota koordinoi Kauhava. Hankkeen omavastuuosuus on n. 1000€.

Lukiossa on lukuvuonna 2024 - 25 opiskelijoita 48 (edellisenä lukuvuonna 49), joista alkavia 10, jatkavia 20 ja päättäviä 18. Kaksoistutkinnon suorittavia on lisäksi 2. Opiskelijoista evijärveläisiä on 35, kauhavalaisia 12 ja lappajärveläisiä 1.

LUKIO	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-705 893	- 685 400	- 645 200	- 658 100	- 671 300
Toimintatuotot	36 494	13 600	9 600	9 800	10 000
Toimintakate	-669 399	- 671 800	- 635 600	- 648 300	- 661 300

4.4.4. Sivistystoimen muut vastualueet

Evijärven yläkoulun keskuskeittiössä on töissä 3 työntekijää kokoaikaisesti. Lisäksi yksi työntekijä on syksystä 2024 asti tehnyt töitä osa-aikaisesti koulukeskuksen keittiöllä. Särkikylän koululla on yksi keittiötyöntekijä.

Vapaan sivistystyön palvelut tuottaa Järvilakeuden kansalaisopisto. Kuntaosuuteen on varattu sama summa kuin edellisenä vuonna, 43.000 €.

Jäsenkunta Evijärvelle on varattuna yhteensä 21 oppilaspaikkaa Keski-Pohjanmaan Konservatorion taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintoihin. Keski-Pohjanmaan Konservatorion kannatusyhdistyksen vuosikokous hyväksyi kuntaosuusmaksun korottamisen 1.150 euroon / oppilas 1.8.2024 alkaen. Aiemmin kuntaosuus oli 1100 €/opiskelija. Viime vuosina kaikki oppilaspaikat eivät ole täyttyneet. Evijärven opetuspisteessä aloitti 2 uutta oppilasta syksyllä 2024. Kunnan lapsia ja nuoria on taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintojen parissa syksyllä 2024 kaikkiaan 9 oppilasta. Talousarviossa on rahaa varattuna 14 000 € eli summa kattaa 12 opiskelijan kustannukset.

Kansalaisopisto järjestää taiteenperusopetusta teatteritaiteessa ja Keski-Pohjanmaan konservatorio musiikissa ja tanssitaiteessa.

Kirjaston määrärahavaraus vuodelle 2025 on 178 100 €, nousua edelliseen vuoteen verrattuna on 8,7 %. Kirjaston henkilöstökuluissa on varattu rahaa myös sijaiskuluihin lomaajoille n. 3 kk ajalle.

Museotoimen määrärahavaraus vuodelle 2025 on 36 500 €. Kustannuslaskua on 0,3 %. Museon palkkakulut on laskettu 6 kuukauden toiminta-ajan ja 1-2 työntekijän mukaan. Kunnan investointiosiossa on merkitty museon korjauksiin 15 000 €. Evijärven kunta on mukana Kraatterijärvi Geopark- ohjelmassa. Museomme kuuluu Geopark-ohjelman matkailupalveluihin ja vaatii jatkuvaa kehittämistä.

Liikuntatoimen määrärahavaraus yhteensä vuodelle 2025 on 192 500 €. Määräraha sisältää omilla kustannuspaikoillaan liikunta ja ulkoilun, pururadan huoltosuojan, tekojääradan ja Työikäisten elintapaohjaus -hankkeen kustannukset (joka sisältää myös muut elintapaohjaus- ja liikuntaneuvontakustannukset). Rahaa on edelleen varattu uimahallimatkojen järjestämiseen. Kaukaloiden ja luistelualueen jäädytys ja hoito järjestetään ostopalveluna. Kunnan investointiosiossa on varattu rahaa ulkoilualueiden viihtyisyyden ja toiminnallisuuden parantamiseen. Monipuoliset ja laadukkaat palvelut eri vuodenaikoina ovat tavoitteena, mutta silti kohtuullisilla kustannuksilla resurssiviisaasti toteutettuna.

Nuorisotoimen määrärahavaraus vuodelle 2025 on 171 000 €. Summa sisältää myös nuorisotilan kustannuksiin ja nuorisovaltuuston toimintaan varatun rahan sekä Liikkuva koulu ja move! -hankkeen, Harrastuksia tarjoava Evijärvi -hankkeen, Koulunuorisotyöntekijä -hankkeen ja aluehallintoviraston tukemat kerhot. Etsivä nuorisotyö ostetaan edelleen Kauhavan kaupungilta ja nuorisotilojen valvonta järjestetään koulunuorisotyöntekijän toimesta sekä ostopalveluna. Palkkakululisäyksenä on n. puolen vuoden ajan toisen koulunuorisotyöntekijän palkkaus osittain hankerahoilla.

Valtuustotason tavoitteet suunnitteluvuosille 2025-2027:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Oppilasmäärään sopeutettu, oppilaalle oikean kokoinen ja tasa-arvoinen kouluverkko.	- Kouluverkosta päättämisen suunnitelman mukaisesti	- Päätös kouluverkosta tehty ja toteutettu - Päätös osallistumisesta, toimenpiteistä ja aikataulutuksesta tehty
Koulukeskuksen alueen kokonaissuunnitelman toteuttamisen jatkaminen. Kokonaissuunnitelman päivitys seuraavalle suunnittelukaudelle ottaen huomioon keskikoulun ja lukion tilatarpeet	- Koulukeskuksen piha-alueen turvallisuutta ja liikennejärjestelyjä parannetaan - Kartoitetaan keskikoulun ja lukion tilatarpeet ja nykyisten tilojen kunto, päivitetään koulukeskuksen alueen kokonaissuunnitelma	- Liikennejärjestelyt ja piha-alueen turvallisuuden parantaminen toteutettu - Uusi suunnitelma valmistämän suunnittelukauden loppuun mennessä
Varhaiskasvatuksen lapsikohtainen, peruskoulun oppilas-kohtainen ja lukion opiskelijakohtainen kustannus on enintään samaa tasoa kuin vastaavan kokoisissa kunnissa/oppilaitoksissa keskimäärin.	- Talouden tarkka seuranta	- €/lapsi - €/oppilas ja opiskelija
Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen. Lautakunnan toimialan laajeneminen ja viranhaltijan tehtävien ja nimikkeen muuttaminen.	- Päivitetään sivistystoimen tehtäväalue, sivistystoimenjohtajan viran nimike ja liikunnanohjaaja-liikuntapaikkahoitajan toimenkuva - yhteistyö kolmannen sektorin kanssa - Lisätään terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä liikuntaneuvontaa	- uudet toimenkuvat tehty, sivistystoimenjohtajan virkanimike muutettu ja mahdollisesti sivistyslautakunnan nimi muuttunut toimialan laajenemisen mukaiseksi - liikuntaneuvontaa annetaan aina tarvittaessa

<p>Varhaiskasvatuksen haasteisiin vastaaminen palvelun laatu ja tehokkuus varmistuen</p> <ul style="list-style-type: none"> - tilantarve - varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen jalkauttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Säännölliset varhaiskasvatuksen yhteistoimintasopimuksen mukaiset arvioinnit palvelun tuottajan kanssa edelleen - pieni tyytyväisyyskysely lapsille ja huoltajille vuosittain, laajempi kolmen vuoden välein - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluiden saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> - henkilöstöä ja tiloja/paikkoja on oikeassa suhteessa lapsimäärään - kolmiportainen tuki on käytössä jokapäiväisessä toiminnassa - varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut toimivat
--	--	---

Muiksi tavoitteiksi sivistys- ja hyvinvointilautakunta asettaa:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
<p>Lukio säilyy elinvoimaisena. Lukion markkinointia nuorille tehostetaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 9. luokkalaisista puolet hakee omaan lukioon - Nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan ehdotus markkinoinnista (mitä, missä ja miten) 	<ul style="list-style-type: none"> - Lukion alkavien opiskelijoiden määrä - Lukioon tulee muualta vähintään viisi opiskelijaa
<p>Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen. Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsivaikutusten arvioinnin (Lava) käyttöönottoaminen kaikessa lapsia koskevassa päätöksenteossa - Nuorisovaltuuston budjetissa määräraha osallistavaan budjetointiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Lavausten määrä - Lasten kuulemisten/osallistamisten määrä - Nuorisovaltuuston tekemät aloitteet, kannanotot, muu toiminta
<p>Kirjaston palvelujen markkinointi. Lukemisharrastuksen edistäminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kotisivujen päivittäminen ja kirjaston kaikkien palveluiden mainostaminen - Säännöllinen kokoelmatyö - Lasten kirjastotapahtumat ja esim. lukukampanjat 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjaston kävijämäärä, käyntikerat, lainaajien määrä ja lainausmäärä
<p>Sähköisten oppimisympäristöjen ja alustojen käyttäminen opetuksessa edelleen, taitojen ylläpitäminen ja kehittäminen, mm. koodaus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikilla kouluilla on käytettävissä sähköisiä opetusvälineitä - Vuosittain pyritään lisäämään jokaisella koululla oppilaskoneita tarvittava määrä - TVT- suunnitelman järjestelmällinen toteuttaminen oppilaiden ja opettajien osalta, koulu- 	<ul style="list-style-type: none"> - Koneiden ja laitteiden määrä ja käyttö - Oma suunnitelma ja sen toteuttaminen

	ja opettajakohtainen suunnitelma toteuttamisesta sekä koulutusta	
Kaikki 9. –luokkalaiset saavat päättötodistuksen ja toisen asteen opiskelijat ylioppilastutkinnon tai ammattitutkinnon.	- Koulussa on riittävä määrä päteviä opettajia, erityisopettajia ja koulunkäynninohjaajia	- päättötodistuksen saaneet vs ilman päättötodistusta jääneet

SIVISTYSLTK	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-6 270 809	-6 211 850	- 6 402 100	- 6 530 100	- 6 660 700
Toimintatuotot	298 805	231 400	173 200	176 700	180 200
Toimintakate	-5 982 004	-5 980 450	- 6 228 900	- 6 353 400	- 6 480 500

Sisäiset erät	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-143 261	-141 125	- 138 300	- 141 100	- 143 900
Toimintatuotot					
Toimintakate	-143 261	-141 125	- 138 300	- 141 100	- 143 900
Poistot	-443 300	-310 800	- 341 000	- 347 800	- 354 800
Vyörytyserät m					

4.5. Tekninen- ja ympäristölautakunta

Teknisen lautakunnan talousarviokohtaan sisältyvät teknisen toimen hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, maa- ja metsätilat, liiketilojen ja asuntojen vuokrauspalvelut, kunnan kiinteistöjen ylläpito sekä Sillankorvan leirintäalue.

Hyvinvointiaseman ja vanhustenpalvelukeskuksen on vuokrannut vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointialue vähintään kolmen vuoden ajaksi. Hyvinvointialueelle siirtyvien kiinteistöjen vuokraus on laskettu vuodelle 2025 6 %:n pääomatuoton mukaan.

Kaavoitukseen on varattu määräraha keskustan alueen kokonaisuusmakaavan päivittämiseen 20 000 €. Kaavoitus on edennyt verkkaisesti parin vuoden ajan. Kaavoituskonsulttina toimii Ramboll.

Rakennustarkastajan palvelut ostetaan Lappajärven kunnalta. Rakennustarkastaja on Evijärvellä kaksi päivää viikossa. Tarvittaessa rakennustarkastaja ohjeistaa myös puhelimitse Lappajärveltä. Rakennustarkastajan palvelun ostoon Lappajärven kunnalta on varattu 24 000 €.

Vuosi 2025 tulee olemaan merkityksellinen rakennusvalvonnan toiminnassa. Rakentamisen luvanvaraisuus muuttuu ja luvituksen ulkopuolelle jäävät hankkeet on arvioitava tapauskohtaisesti. Uusi rakentamislaki määrää 42 §:ssä kahdeksasta eri rakentamiskohteesta, jotka edellyttävät rakentamislupaa:

1. asuinrakennus,
2. kooltaan vähintään 30 m² tai 120 m³ oleva rakennus
3. kooltaan vähintään 50 m² oleva katos,
4. yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä,
5. vähintään 39 metriä korkea masto tai piippu,
6. vähintään 2 m² suuruinen valaistu mainoslaite,
7. energiakaivo,
8. erityistä toimintaa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.

Merkittävä muutos koskee myös rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta asumiseen. Jatkossa käyttötarkoituksen muutos asumiseen on mahdollista myöntää poikkeamisluvalla asemakaavan vastaisesti.

Muutoksista seuraa myös, että rakennusjärjestys sekä rakennusvalvonnan taksat on uusittava. Kuntaliitto on laatinut mallirakennusjärjestyksen sekä rakennusvalvonnan mallitaksan, joiden pohjalta muutokset voidaan paremmin huomioida. On kuitenkin syytä varautua, että mm. rakennusjärjestystä voidaan joutua päivittämään lähitulevaisuudessa, kun muutoksien vaikutukset käytännössä näkyvät.

Ympäristösihteeri toimii Evijärvellä kokopäiväisesti. Osa ympäristösihteerin työajasta ja palkasta jakaantuu Evijärven kunnostushankkeelle.

Kunnan hallinnoimien kaavateiden talvi- ja kesähoitoon sekä muuhun kunnossapitoon yhteensä 35 000 €. Katuvalaistukseen on varattu 25 000 €. Yksityisteiden tiehoitokuntien

vuosittaiseen avustamiseen on varattu 40 000 € ja muihin kotitalouksien tie avustuksiin 5 000 €.

Investointiosassa kaavateiden rakentamiseen, päällystämiseen tai vanhan päällysteen korjaamiseen on varattu 50 000 €. Kantatielle 68, Vattuahon teollisuusalueen tasoliittymän väistötilan rakentamiseen 150 000 € ja Haapajärvenkyläntien ja kantatien 63 risteysalueen kevyenliikenteenväylän rakentamiseen 50 000 €.

Puistojen ja yleisten alueiden toimintakuluihin on vuodelle 2025 varattu 32 300 €.

Puunmyyntituloja arvioidaan saatavan talousarviovuoden aikana 30 000 €, metsänhoidon palvelunostoihin on varattu 9 000 €.

Kunnalla on vuokratalokiinteistöjä yhteensä 10 kpl, joissa vuokrattavia asuntoja on yhteensä 107 kpl. Kunnan omistamia asunto-osakeyhtiöitä ovat As. Oy Kultalahti, As. Oy Nykälänaho ja As. Oy Tervahauta, yhtiöiden isännöintitehtävät ovat kunnalla. Vuokratalokiinteistöjen kunnossapito ja vuokraaminen kuuluvat tekniselle toimelle. Vuokratalojen yhtiöittämisselvitys konsultin toimesta on meneillään. Vuokratalojen yhtiöittäminen vaikuttaa käyttötalouteen, mutta sen lopullista vaikutusta on vielä vaikea tarkasti määrittää.

TEKNINEN LTK	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 648 805	1 485 320	1 592 500	1 595 000	1 595 000
Toimintakulut	-1 464 239	-1 456 438	-1 648 800	-1 690 000	-1 690 000
Toimintakate	184 566	28 882	-56 300	-95 000	-95 000

Sisäiset erät	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	163 568	160 280	164 000	164 000	164 000
Toimintakulut	-106 929	-98 205	-111 500	-112 000	-112 000
Toimintakate	56 639	62 075	52 500	52 000	52 000
Poistot	-308 615	-344 100	-319 300	-315 000	-315 000
Vyörytyserät m	-22 886				

Valtuustotason tavoitteet, yhdyskuntapalvelut:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Uuden rakentamislain muutokset ovat yhteensopivia kunnan rakennusjärjestyksen kanssa	Valmistellaan rakentamislain kanssa yhteensopiva rakennusjärjestys kuulemisineen	Päivitetty rakennusjärjestys on hyväksytty
Investointiprojektien käynnistyminen ja valmistuminen jakaantuu tasaisesti koko vuodelle	Hankkeiden valmistelu ja suunnitelmien laatiminen aloitetaan tarpeeksi ajoissa ja tuodaan päätöksentekoon valmistelun investointiaikataulun mukaisesti	Investointihankkeet käynnistyvät laaditun aikataulun mukaan
Vuokra-asuntojen käyttöasteen pitäminen korkeana	Huoneistot ja niiden ympäristö pidetään siistissä ja viihtyisässä kunnossa remontoineilla	Vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 70 %

Tarpeettomista omistuksista luopuminen	Luovutaan valikoiduista kunnalle tarpeettomista vuokra-asunnoista ja muista kiinteistöistä	Myytyjen kiinteistöjen ja purettujen rakennusten lukumäärä
--	--	--

Teknisen lautakunnan toimintakulujen kokonaissumma talousarviossa on 1 648 800 €. Muutosta edellisvuoden talousarvioon nähden on + 13,2 %.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen talousarvio laaditaan erillisinä sekä vesilaitokselle, että viemärlaitokselle.

Pohjaveden ostoon Lappajärven vesiosuuskunnalta on varattu talousarvioon 100 000 €.

Evijärvellä merkittävä veden kuluttaja on turkistarhaus ja karjatilat. Turkiseläinten määrä viimevuosina on laskenut paikkakunnalla merkittävästi, samoin karjan määrä, tämä näkyy veden myynnistä ja niistä saatavissa tuloissa merkittävästi. Talousveden kulutuksen vähenemisen ja yleisen kustannusten nousun vuoksi vesilaitoksen kulutushintoihin ja vesiliittymän perusmaksuihin on ollut korotustarvetta.

Viemärlaitoksen tilikausien tulos on pitkään ollut alijäämäinen. Asiasta ovat huomauttaneet tilintarkastajat sekä tarkastuslautakunta, jotka ovat pyytäneet kiinnittämään negatiivisen alijäämän kattamiseen huomiota.

Viemärlaitoksen toimintatuotot muodostuvat viemäriverkostoon kuuluvien kiinteistöjen osalta jäteveden kulutukseen perustuvasta jätevesimaksusta sekä liitännäspisteen vuotuismaksusta (perusmaksu). Viemärlaitoksen alijäämän kattamiseksi, viemärlaitoksen kulutushintoihin ja vesiliittymän perusmaksuihin on ollut korotustarvetta.

Talousarviovuodelle talousveden ja jäteveden kulutushintoja sekä liittymien perusmaksuja on korotettu valtuuston päätösten mukaisesti. Korotetut hinnat on huomioitu talousarviossa.

Valtuustotason tavoitteet, vesihuoltolaitos:

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vesilaitoksen talousveden toimituksen hukka-prosentti pysyy erittäin alhaisella tasolla	Puhtaanveden toimitusmäärän vaihtelua seurataan vuorokausittain ja merkittäviin poikkeavuuksiin reagoidaan nopeasti	Toimitetun veden hukka-prosentti on alle 3 %
Turvallinen ja toimintavarma talousvedentoimitus	Häiriötilanteet tunnistetaan ja niihin varaudutaan ennakkoon riskienhallintasuunnitelmassa	Riskienhallinta suunnitelma on laadittu

Ylläpidetään vesioikeuden määräämien lupaehtojen täyttymistä viemärlaitoksella	Viemärlaitoksen mikrobitoimintaa ylläpidetään ja käynnissä pysymistä seurataan mittauksilla	Jätevedenpuhdistamon näytteiden tulee täyttää lupaehtojen mukaiset vaatimukset
--	---	--

VESILAITOS	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	377 861	408 500	396 700	396 700	396 700
Toimintakulut	-350 947	-361 790	-289 200	-291 000	-291 000
Toimintakate	26 914	46 710	107 500	105 700	105 700

Sisäiset erät	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	35 530	33 000	36 300	36 500	36 500
Toimintakulut	-20 119	-19 410	-20 000	-21 000	-21 000
Toimintakate	15 411	13 590	16 300	15 500	15 500
Poistot	-114 975	-103 700	-101 200	-101 000	-101 000

VIEMÄRILAITOS	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	110 092	116 800	130 800	147 800	147 800
Toimintakulut	-152 466	-153 350	-132 700	-140 000	-140 000
Toimintakate	-42 374	-36 550	-1 900	7 800	7 800

Sisäiset erät	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	39 671	37 000	40 700	44 700	44 700
Toimintakulut	-8 598	-8 910	-8 800	-9 000	-9 000
Toimintakate	31 073	28 090	31 900	35 700	35 700
Poistot	-69 878	-68 000	-74 900	-74 000	-74 000

VESIHUOLTOLAITOS	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	487 953	525 300	527 500	544 500	544 500
Toimintakulut	-503 413	-515 140	-421 900	-431 000	-431 000
Toimintakate	-15 460	10 160	105 600	113 500	113 500

Sisäiset erät	TP2023	TA2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	75 201	70 000	77 000	81 200	81 200
Toimintakulut	-28 717	-28 320	-28 800	-29 000	-29 000
Toimintakate	46 484	41 680	48 200	52 200	52 200
Poistot	-184 853	-171 700	-176 100	-175 000	-175 000

Vesihuoltolaitoksen toimintakulujen loppusumma talousarviossa on 421 900 €. Muutosta edellisvuoden talousarvioon nähden on - 18,1 %.

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset+sisäiset	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
LIIKEVAIHTO	422 764	408 685	416 800	428 300	428 500	428 500
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	4 404	4 707	24 700	4 700	4 700	4 700
	427 168	413 392	441 500	433 000	433 200	433 200
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-35 866	-44 758	-34 450	-143 800	-143 000	-143 000
Palveluiden ostot	-165 666	-166 748	-147 440	-48 800	-47 000	-47 000
Avustukset						
	-201 532	-211 506	-181 890	-192 600	-190 000	-190 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-130 456	-124 007	-157 600	-91 200	-92 000	-92 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-22 983	-26 321	-34 710	-20 000	-22 000	-22 000
Muut henkilösivukulut	-3 507	-3 357	-3 730	-3 600	-3 800	-3 800
Henkilöstökorvaukset	2 077	2 826		1 500	2 000	2 000
	-154 869	-150 859	-196 040	-113 300	-115 800	-115 800
Suunnitelman mukaiset poistot	-122 443	-114 975	-103 700	-101 200	-101 000	-101 000
Liiketoiminnan muut kulut	-3 539	-8 702	-3 270	-3 300	-6 200	-6 200
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-55 214	-72 649	-43 400	22 600	20 200	20 200

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset+sisäiset	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
LIIKEVAIHTO	149 605	149 763	153 800	171 500	192 500	192 500
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
	149 605	149 763	153 800	171 500	192 500	192 500
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-68 048	-67 442	-58 650	-54 800	-55 000	-55 000
Palveluiden ostot	-49 647	-38 016	-36 040	-37 600	-37 200	-37 200
Avustukset						
	-117 695	-105 458	-94 690	-92 400	-92 200	-92 200
Henkilöstökulut						

Palkat ja palkkiot	-41 155	-42 069	-52 600	-38 000	-44 000	-44 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-8 920	-8 593	-10 450	-7 600	-8 600	-8 600
Muut henkilösivukulut	-1 081	-1 097	-1 250	-1 200	-1 200	-1 200
Henkilöstökorvaukset	631	2 242		1 000	1 000	1 000
	-50 525	-49 518	-64 300	-45 800	-52 800	-52 800
Suunnitelman mukaiset poistot	-72 675	-69 878	-68 000	-74 900	-74 000	-74 000
Liiketoiminnan muut kulut	-3 703	-6 089	-3 270	-3 300	-4 000	-4 000
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-94 992	-81 179	-76 460	-44 900	-30 500	-30 500

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

Ulkoiset+sisäiset	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
LIIKEVAIHTO	572 370	558 448	570 600	599 800	621 000	621 000
Valm.kesk.er.tuott.var.lis/väh.						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot	4 404	4 707	24 700	4 700	4 700	4 700
	576 773	563 155	595 300	604 500	625 700	625 700
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet						
Ostot tilikauden aikana	-103 914	-112 199	-93 100	-198 600	-198 000	-198 000
Palveluiden ostot	-215 313	-204 764	-183 480	-86 400	-84 200	-84 200
Avustukset						
	-319 227	-316 963	-276 580	-285 000	-282 200	-282 200
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-171 611	-166 076	-210 200	-129 200	-136 000	-136 000
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-31 903	-34 914	-45 160	-27 600	-30 600	-30 600
Muut henkilösivukulut	-4 589	-4 454	-4 980	-4 800	-5 000	-5 000
Henkilöstökorvaukset	2 709	5 068	0	2 500	3 000	3 000
	-205 394	-200 376	-260 340	-159 100	-168 600	-168 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-195 118	-184 853	-171 700	-176 100	-175 000	-175 000
Liiketoiminnan muut kulut	-7 242	-14 791	-6 540	-6 600	-10 200	-10 200
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-150 207	-153 828	-119 860	-22 300	-10 300	-10 300
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot	3 154	1 742	1 500	1 500		
Korkokulut						
Korvaus jäännöspääomasta	-100 960	-94 647	-105 000	-86 300		

Muut rahoituskulut	-206	-5				
	-98 012	-92 911	-103 500	-84 800		
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN	-248 219	-246 739	-223 360	-107 100		
SATUNNAISIA ERIÄ						
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN	-248 219	-246 739	-223 360	-107 100		
VARAUKSIA						
TILIKAUDEN TULOS	-248 219	-246 739	-223 360	-107 100		

KÄYTTÖTALouden TOIMINTAKULUT JA TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ

ULKOISET	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-9 467 698	-9 732 028	-10 186 400	-10 390 000	-10 590 000
Toimintatuotot	2 591 698	2 270 320	2 362 500	2 409 000	2 457 000
Toimintakate	-6 876 000	-7 461 708	-7 823 900	-7 981 000	-8 133 000

Sisäiset erät	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-345 586	-317 940	-328 500	-331 000	-338 000
Toimintatuotot	345 586	317 940	328 500	331 000	338 000
Toimintakate	0	0	0	0	0
Poistot	-940 798	-828 800	-851 400	-860 000	-869 000

5. INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOHJELMA 2025-2027	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot			
KUNNANHALLITUS			
Maa- ja vesialueet, käyttöomaisuuden osto	30 000	20 000	20 000
Järven kunnostus	50 000	50 000	50 000
Geopark: opasteet yms kohde investoinnit	12 000		
SIVISTYSTOIMI			
Ulkoilualueiden viihtyisyyden ja/tai toiminnallisuuden parantaminen (liikuntapaikat, puistot ja yleiset alueet, ulkoilureitistöt)	20 000	20 000	20 000
Koulurakennuksen suunnittelu ja rakentaminen, ~ 3500 - 4000 m ²	250 000	5 000 000	5 000 000
Vanhan keskikoulu, lukio ja kirjastorakennuksen purkaminen (v.2028 arvio n.200 000 - 400 000)			
Koulukeskuksen paikoitusalueiden ja leikkialueiden rakentaminen (v.2028 arvio n.200 000 - 300 000)			
Geopark kohde: Väinöntalon museon korjastyöt	15 000		
YHDYSKUNTAPALVELUT			
Kaavateiden rakentamisen, päällystäminen tai vanhan korjaus (Korjaukset: Hovilantie, kirkkorinteentie ja Jokitie: v.2025)	50 000	15 000	15 000
Ajettava ruohonleikkuri, tekninen toimi	12 000		
Kärritien tasoliittymän väistötila kantatie 68:lle	150 000		
Haapajärvenkyläntien ja kantatien risteysalueen kevyenliikenteenväylä	50 000		
Kantateiden 63/68 risteyskierro kierto liittymän suunnittelu ja rakentaminen (kuntaosuus)	350 000		
VESILAITOS			
Vesijohtoverkoston peruskorjaus / runkolinjojen rakentaminen tai uusiminen (Uuden runkolinjan rakentaminen Nissiin v.2025)	50 000	20 000	20 000
Talojohtojen rakentaminen	10 000	10 000	10 000
VIEMÄRILAITOS			
Viemäriverkoston saneeraus	20 000	20 000	20 000
Jätevedenpuhdistamon ferrosulfaattialtaan pinnoitus (siirtyy vuodelta 2024)	18 000		
TALONRAKENNUS			
Kaukolämpölaitoksen saneeraus/uuden rakentaminen		500 000	
Vesikattoremontti As Oy Tervahauta		150 000	
Vesikattoremontti As Oy Kultalahti		150 000	
Sillankorvan uimarannan kunnostaminen (jatkuu vuodelta 2024)	10 000		
Rakennusten purkaminen (siirtyy vuodelta 2024)	80 000		
Kohdistamattomat investoinnit	50 000	50 000	50 000
Menot yhteensä	1 227 000	6 005 000	5 205 000
Netto	1 227 000	6 005 000	5 205 000

6. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus kattamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuneet kulut. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoja harkitessaan.

Tuloslaskelman välitulokset:

Toimintakate:

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate:

Palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden menojen ja tulojen erotus – kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulokate. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotantotekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos:

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa.

Talousarviovuoden kunnallisverotuotto perustuu vahvistettuun 9,80 %:n tuloveroprosenttiin ja kiinteistöverotulot seuraaviin prosentteihin: yleinen 1,0 %, vakituinen asunto 0,65 %, muu asuinrakennus 1,15 %, voimalaitos 3,10 % ja maapohjan vero 1,30 %.

Talousarviovuoden 2025 vuosikate on 866 200 € ja tilikauden tulos on 34 800 €. Vastavat luvut vuoden 2024 talousarviossa ovat: vuosikate 1 101 920 € ja tilikauden tulos 182 120 €.

Taloussuunnitelmakaudella vuosikate kattaa poistot talousarviovuonna 2025 sekä valtaosan poistoista suunnitelmavuosina 2026 ja 2027.

TULOSLASKELMA

Euroja	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					
Myyntituotot	882 502	725 930	764 400	780 000	803 000
Maksutuotot	57 287	46 600	48 300	49 000	50 000
Tuet ja avustukset	83 481	43 300	33 300	34 000	35 000
Muut toimintatuotot	1 568 428	1 454 490	1 516 500	1 547 000	1 320 000
Toimintatuotot yhteensä	2 591 698	2 270 320	2 362 500	2 410 000	2 208 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-4 648 151	-4 955 900	-4 918 960	-5 017 000	-5 117 000
Palvelujen ostot	-2 797 721	-2 709 500	-2 900 900	-2 959 000	-3 018 000
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 376 599	-1 294 800	-1 490 090	-1 520 000	-1 550 000
Avustukset	-208 278	-274 500	-334 850	-342 000	-349 000
Muut toimintakulut	-441 068	-517 300	-541 600	-552 000	-563 000
Toimintakulut yhteensä	-9 471 818	-9 752 000	-10 186 400	-10 390 000	-10 597 000
muutos, prosenttia	-51,6	6,4	4,5	2,0	2,0
Toimintakate	-6 880 120	-7 481 680	-7 823 900	-7 980 000	-8 389 000
Verotulot yht.	5 217 239	5 198 000	5 357 000	5 464 000	5 573 000
Kunnallisvero	3 690 801	3 705 000	3 847 000	3 924 000	4 002 000
Kiinteistövero	833 692	889 000	909 000	927 000	946 000
Yhteisövero	692 747	604 000	601 000	613 000	625 000
Valtionosuudet	3 832 556	3 574 000	3 470 000	3 463 000	3 440 000
Valtionos. ja Verotul. yht.	9 049 795	8 772 000	8 827 000	8 927 000	9 013 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	64 713	51 500	51 500	53 000	55 000
Muut rahoitustuotot	351 755	63 000	87 500	109 000	490 000
Korkokulut	-258 059	-340 000	-212 000	-383 500	-516 000
Muut rahoituskulut	-201 938	-53 900	-43 900	-45 000	-46 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-43 529	-279 400	-116 900	-266 500	-17 000
Vuosikate	2 126 146	1 010 920	886 200	680 500	607 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-940 798	-828 800	-851 400	-860 000	-869 000
Muut lisäpoistot					
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalent. yht.	-940 798	-828 800	-851 400	-860 000	-869 000
Satunnaiset tuotot					
Tilikauden tulos	1 185 348	182 120	34 800	-179 500	-262 000

Vuosikate/poistot, %	225,99 %	121,97 %	104,09 %	79,13 %	69,85 %
----------------------	----------	----------	----------	---------	---------

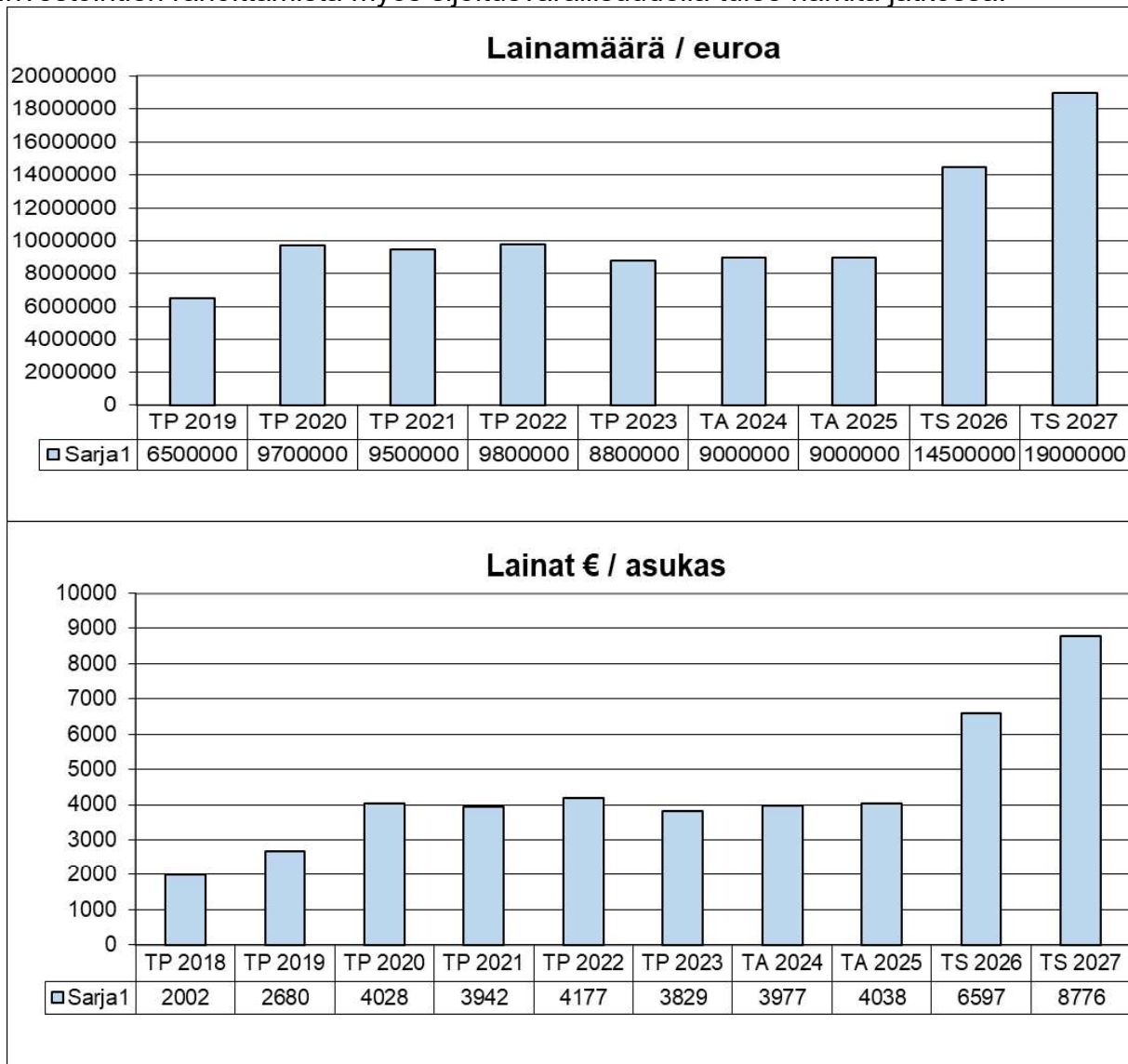
7. RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen (vuosikate) lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja miten se katetaan.

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Sen avulla kootaan tulorahoitus (käyttötalous netto), investoinnit sekä pääomarahoitus yhteen laskelmaan – toiminnan rahoitus esitetään rahoitusosassa. Lainamäärä/asukas on toteutuneiden vuosien osalta laskettu todellisilla asukasluvuilla.

Kunnan investoinnit (1,227 M€) katetaan tarvittaessa lainarahalla. Pitkäaikaista lainaa nostetaan tarvittaessa, mikäli pitkäaikaisen lainan ottaminen on kuntatodistusvelkaa kannattavampaa. Maksuvalmiuden ylläpitämiseen käytetään lyhytaikaista kuntatodistusvelkaa.

Alla olevien taulukoiden mukaisesti kunnan lainamäärä taloussuunnitelmavuosien mukaisella investointimäärällä kääntyy suunnitelmakauden lopulla voimakkaasti kasvuun. Investointien rahoittamista myös sijoitusvarallisuudella tulee harkita jatkossa.

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Euroa						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 205 150	1 825 850	1 010 920	886 200	680 500	607 000
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Toiminnan rahavirta netto	1 205 150	1 825 850	1 010 920	886 200	680 500	607 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 283 379	-1 380 000	-535 000	-1 227 000	-6 005 000	-5 205 000
Rahoitusosuudet investointeihin	198 092					
Investointien varsin. myyntitulot		7 000				
Investointien myyntivoitto						
Pysyv. vastaavien hyöd.luovutust.		7 000				
Investointien rahavirta netto	-1 085 287	-1 373 000	-535 000	-1 227 000	-6 005 000	-5 205 000
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	119 864	452 850	475 920	-340 800	-5 324 500	-4 598 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	7 375	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset netto	7 375	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000				6 000 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-250 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 300 000	50 000	50 000	700 000		
Lainakannan muutokset netto	450 000	-450 000	-450 000	200 000	5 500 000	4 500 000
Muut maksuvalm. muutokset						
Toim.ant. var. ja pääom. muut.	322					
Saamisten muutos	-115 542					
Korottomien velkojen muutos	100 374					
Muut maksuvalm. muutokset netto	-14 846					
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	442 529	-450 000	-450 000	200 000	5 500 000	4 500 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	562 393	2 850	25 920	-140 800	175 500	-98 000
Rahavarat 31.12.	7 893 488	7 445 178				
Rahavarat 1.1.	7 331 085	7 893 488				
Rahavarojen muutos	562 403	-448 310				

TALOUSARVIO-OSAT YHTEENSÄ

€	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2025	TS 2026
Menot	-26 073 983	-11 947 237	-11 180 900	-12 169 300	-17 323 500	-16 864 000
Tulot	26 651 222	11 650 251	11 156 820	12 028 500	17 499 000	16 766 000
Netto	577 239	-296 986	-24 080	-140 800	175 500	-98 000

8. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2025-2027			
	2025	2026	2027
HALLINTO-OSASTO:			
Kunnanjohtaja	1	1	1
Hallinto ja talous	3,5	3	3
Yhteensä	4,5	4	4
SIVISTYSOSASTO:			
Hallinto	3	3	3
Luokanopettajat	10	10	10
Erityisopettajat	5	5	5
Esikouluopettajat	2	2	2
Keskikoulun ja lukion yhteiset opettajat	5	5	5
Keskikoulun opettajat	6	6	6
Lukion opettajat	1	1	1
Lukion ja keskikoulun yhteiset opettajat	4	4	4
Koulunkäynninohjaaja/iltapäivätoim.ohjaaja	12	12	12
Esiopetuksen avustaja/lastenhoitaja	3	3	3
Koulunkäynninohjaaja	4	4	4
Koulunkäynninohjaaja muussa koulussa			
Keittiöhenkilökunta	4,5	4,5	4,5
Kirjasto, joista toinen osa-aik.	1,5	1,5	1,5
Liikuntatoimi	1,5	1,5	1,5
Nuorisotoimi	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	63	63	63
TEKNINEN OSASTO:			
Hallinto	3	3	3
Ympäristösihteeri	1	1	1
Rakennusmestari	1	1	1
Ammattimiehet	3,5	3,5	3,5
Kiinteistöhoitajat	2	2	2
Siivoojat	8,5	8,5	8,5
Yhteensä	19	19	19
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	86,5	86	86

9. KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUODELLE 2025

Evijärven kunnan kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on määräysvalta: Evilämpö Oy (100 %), Kiinteistö Oy Evijärven kunnanvirasto (80 %), As. Oy Evijärven Tervahauta (100 %), As. Oy Nykälänaho (100 %), As. Oy Kultalahti (100 %). Lisäksi kunta omistaa yhden vuokra-asunnon Asunto Oy Evijärven Aallosta.

Kunta on myös osakkaana Järvinet Oy:ssä, Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä (JPYP) ja Ab Ekorosk Oy:ssä. Lisäksi kunta on mukana seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Pohjanmaan liitto, Järviseudun ammatillisen koulutuksen koulutuskuntayhtymä (JAMI) ja kuntayhtymä Kymppi.

Evilämpö Oy on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on tuottaa ja jakaa kaukolämpöä Evijärvellä paikallisesti, käyttö- ja toimitusvarmasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Evilämpö Oy:n tavoitteet on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Toiminta on kannattavaa	- Evilämpö Oy toimii taloudellisesti ja kannattavasti	- Tilikauden tulos on voitollinen
Toiminta on taloudellista	- Evilämmön talouden keskeiset tunnusluvut koostetaan taulukkomuotoon	- Talouden keskeiset tunnusluvut ovat yhdessä taulukossa helposti luettavana
Uuden lämpölaitoksen suunnittelu	- Lämpölaitoksen saneeraus suunnitellaan vuonna 2025.	- Suunnittelu valmistuu

As. Oy Evijärven Tervahauta on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitämisen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely

As. Oy Nykälänaho on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitämisen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely

As. Oy Kultalahti on kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta. Tavoitteet kuvattu alla taulukossa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Asuntojen käyttöasteen pitämisen vähintään 80%	- Huoneistojen ja ympäristön pitäminen siistissä ja viihtyisässä kunnossa sekä asuntojen markkinointi.	- Asuntojen käyttöastetta mitataan neljännesvuosittain
Turvallisen ja viihtyisän asuin-ympäristön edistäminen	- Kunnossapitotarvesuunnitelman mukaiset korjaukset, kiinteistönhuolto	- Asukastyytyväisyyskysely